ORİON
RADYOLARI
Her keseye uygundur.

Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6916

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Salı 16 İkinciteşrin 1943

GALİB KEMALİ SÖYLEMEZOĞLU
İRAN
Resimli ve haritalı en mükemmel eser.
Fiatı (3) Lira
HİLMİ KİTABEVİ

İDARE

Tarih Kongresi Dün Ankarada Toplandı

Millî Şefin huzurlarile

Büyük Atatürkün aziz hatırası anıldı ve Maarif Vekili çok olgun ilmî bir hitabede bulundu

Dolmabahçede toplanan ilk Tarih Kongresinden bir hatıra: Ebedî ve Millî Şeflerimiz, aralarında merhum Fethi Okyar olduğu halde müzakereleri takib ediyorlar

Harb nasıl kısalır?

Harbin kısalması bahsinin bugünlerde ön plânda yer aldığını görüyoruz. Konferanslarda bu mesele konuşuluyor, gazetelerde bu mesele yazılıyor, muharib olsun, gayrimuharib olsun, efkârı umumiyeler bu mesele üzerinde kafa yoruyor.

Dört sene ve iki ay süren bir harbin şimdiye kadar zaten lüzumundan fazla uzadığında kimsenin şüphesi olmıyacağına göre bu (harbi kısaltma) tâbiri bir az eksik, biraz acemice bir tâbirdir. Milletler bugün barışsalar da silâhları elden bıraksalar, yahud taraflardan biri ötekini yere sererek zafer perisini dudaklarından öpse, «İkinci Cihan Harbi kısa sürdü!» diyebilir miyiz? Bir zamanlar moda olan yıldırım taarruzları nazariyesini bir tarafa atsak da harb temposuna ölçü diye kaplumbağa yürüyüşünü ele alsak bile, 939 eylûlünde başlıyan bu korkunç boğuşmanın, her tahminî aşan bir ağırlık içinde saplanıp kaldığı muhakkaktır.

İlk zamanlar, Mihverin sahib olduğu maddî imkânlar ileri sürülüyor, petrol gibi, kauçuk gibi, krom gibi harb endüstrisine çok lüzumlu ham maddeler Avrupada yeter derecede bulunamıyacağı için, Almanya ile İtalyanın ilk taarruz hamlelerini savuşturduktan sonra, nihayet etmek suretile Müttefiklerin Mihveri iki, üç, nihayet dört sene içinde mutlaka yenecekleri iddia olunuyordu.

Bu iddiaların çok yersiz olduğu zamanla öğrenildi. Harb endüstrisine lüzumlu maddeler bakımından Mihver bugüne kadar aciz göstermedi. Ve İtalya üç aydır harb dışı edildiyse, bu, ham madde yetersizliğinden ziyade İngilizler daha iyi dövüştükleri için oldu. Almanyanın da yalnız askerlikçe, yani daha iyi dövüşmekle yenilebileceği hakkında hemen bütün dünya müttefiktir. Dört yıl önce olduğu gibi artık petrol kalmıyacak, kromu yetişmiyecek de aman diliyecek denmiyor. Hattâ «şehirlerini yıkacağız, endüstrisini kullanılmaz hale getirip teslim olmaya zorlıyacağız» da denmiyor. «Avrupa karasında harbederek Alman ordusunu yeneceğiz!» denmiyor.

O halde, bundan sonra olsun harbi kısaltmak hususunda acele edenlerin, her şeyden, önce Alman ordusunun bugünkü durumunu gözönünde bulundurmaları icab eder.

Acaba Alman ordusu bugün ne haldedir?

Askeri bilginleri bu bahis üzerinde aynı şeyi düşünmüyorlar. Yazık ki çok ilmî, çok objektif kalması gereken bu bahse de politika duyguları karışıyor. Her kafadan başka bir ses çıkıyor. Bazılarına bakarsanız, Stalingrad'danberi Alman ordusu gittikçe içinden çıkılmaz.

NADİR NADİ

— Arkası Sahife 3. Sü. 4 te —

Hasan Âli Yücel diyor ki:

"Atatürkün, Türk milletine kutsal yadigârları arasında medeniyet ve millet anlayışı, ondan kalan ana fikir miraslarındandır„

Ankara 15 (a.a.) — Türk Tarih Kurumu tarafından tertib edilen Üçüncü Türk Tarih kongresi bugün saat 10,5 ta Dil ve Tarhi-Coğrafya fakültesi konferans salonunda toplanmıştır. Millî Şefimiz ve Reisicumhurumuz İsmet İnönü kongreyi yüksek huzurlarile şereflendirmişler ve bütün çalışmaları, Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Şükrü Saracoğlu ve vekiller ve komutanlarla birlikte hususî localarından takib buyurmuşlardır.

Büyük Atatürkün hatırasına saygı

İstiklâl marşı dinlendikten sonra, Türk Tarih kurumu başkanı Sıvas meb'usu Şemseddin Günaltay kürsüye gelmiş ve Ebedî Şef Atatürkün ölümünden sonra ilk toplantısını yapan tarih kongresini büyük kurucusu Atatürkün aziz hatırasına saygı için ayakta durmıya davet etmiştir. Bundan sonra Türk tarih tezini ve Türk tarih kurumunun çalışmalarını anlatan Ebedî Şef Atatürkün Türk tarih davasile güttüğü gayeyi, onun iş ve fikir arkadaşı Millî Şef İnönünün aynı dikkat ve alâka ile bu davanın izlerinde yürüdüğünü belirten bir nutukla kongreyi açmış ve Türk tarih kurumunda vazife alıp da bugün fani hayattan ayrılmış olan eski başkan ve üyeleri rahmetle anarak sözlerine son vermiştir.

Maarif Vekilimizin nutku

Kongre başkanlığına Maarif Vekili Hasan Âli Yücel seçilmiştir. Yücel kongre reisliğine seçilişinden dolayı teşekkürlerini bildirdikten sonra aşağıdaki söylevde bulunmuştur:

«— Büyük Reisicumhurumuz, kongrenin sayın üyeleri;

Üçüncü kongresini açtığımız Türk tarih kurumunu kuran ulu Atatürkü derin saygı ve sevgi ile anarım.

Atatürkün Türk milletine kutsal ve kıymettar yadigârları az değildir, fakat bunlar arasında medeniyet ve millet anlayışı, bize ölümünden sonra kalan ana fikir miraslarındandır ki, dil ve tarih davaları bu fikirlerden çıkmıştır.

— Arkası Sahife 3. Sü. 5 te —

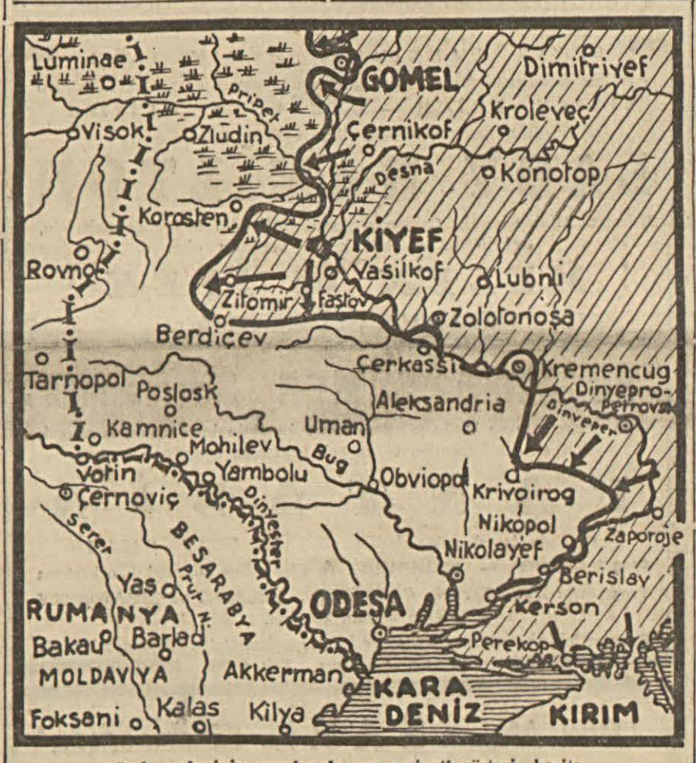

Şark cephesinin cenubunda son vaziyeti gösterir harita

Kiyefin batısında büyük harekât

Bu kesimdeki Rus ilerleyişi ile Alman cephesinin ikiye ayrılması başgösteriyor

Londra 15 (B.B.C.) — Doğu cephesinin mihrak noktası Kiyefin batısı olmakta devam etmektedir. Burada gittikçe gelişmekte olan Rus ileri hareketi bütün Alman cephesi için mevzii olmaktan çıkmış, artık stratejik bir tehlike halini almıştır. Alman müdafaa cephesi şimdiden ikiye ayrılmış telâkki olunabilir.

Şimdi Korosten şehri Rus topçusunun ateşi altında bulunmaktadır. Rus kuv-

— Arkası Sahife 3. Sü. 2 de —

Von Papen dün Berline gitti

Alman Büyük Elçisi tayyaresine binmeden önce uğurlayıcılarını selâmlıyor

Alman büyük elçisi ekselâns Papen, dün sabah saat 10,30 da, hususî bir tayyare ile Almanyaya hareket etmiştir. Şehrimizdeki Mihver sefaretleri erkânı ve Alman kolonisi tarafından teşyi edilen Fon Papen, kendisile hava meydanında görüşen bir arkadaşımıza şöyle demiştir:

«— Memleketime, ziyaret maksadile gidiyorum. Bu fırsattan istifade ederek devlet adamlarile de görüşmem tabiidir. Vazifemin başına mümkün olduğu kadar sür'atle döneceğim.»

Büyük elçiye sefaretten iki memur, refakat etmekte idi.

İstanbul Parti Reisi Dr. Behçet Uz dünkü toplantıda, davetlilerine izahat verirken

İstanbul fakirlerini *beslemek üzere...*

Parti geniş faaliyete girişti — Dünkü toplantıda Dr. Behçet Uz izahat verdi ve hamiyet sahiblerine teşekkür etti

Geçen sene ilk adımı atılıp muvaffakiyetle yürütülen ve geçen kışın darlık havası içinde İstanbul fakir ve yoksullarına büyük yardımlar yapmış olan Kızılay aş ocaklarının bu sene daha verimli bir hale getirilmesi için çalışılmaktadır.

Dün bu mevzu üzerinde görüşülmek üzere C. H. P. vilâyet idare heyeti reisi doktor Behçet Uz tarafından Parti vilâyet merkezinde bir toplantı tertib edilmiştir. İstanbul gazetecilerinin ve ileri gelen tacirlerin bulunduğu bu toplantıya

— Arkası Sahife 3. Sü. 6 da —

Sofyanın bombardımanı bir saat üç çeyrek sürdü

İşçi mahallelerinde büyük hasar ve kayıblar var. Akından 30 saat sonra hâlâ infilâklar devam ediyor

Sofya 15 (a.a.) — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Dünkü pazar günü öğleye doğru 130 kadar uçak Bulgarlıstan arazisi üzerinde uçmuştur. Sofyaya bir saat üç çeyrek süren bu bombardıman esnasında, 200 kadar bomba atılmış, ve şehrin amele mahallelerinde bazı hedeflere tam isabetler olmuştur. Bombardımanda ölen ve yaralananların sayısı oldukça yüksektir.

Size telefon ettiğim sırada aradan 30 saate yakın bir zaman geçmiş olmasına rağmen makineli ve tehirli bombalar taraf taraf patlamağa devam ediyor. Şehrin bazı mahallelerinde elektrik cereyanı kesilmiştir. Tahkikatıma göre, Türk tebaasından hiç bir kimse zarar görmemiştir. Hükûmet bombardımandan zarar gören her şahsa 30,000 leva tazminat vermeği kararlaştırmıştır. Yıkılan ve harab olan evlerin yeniden inşasına başlanacaktır.

Müttefik tebliği

Cezayir 15 (a.a.) — Resmî tebliğ:

Dün uzun menzilli avcıların refakatindeki şimal batı Afrika hava kuvvetlerine mensub orta bombardıman uçakları Sofyadaki demiryolu hedeflerine taarruz etmişlerdir. Hedefler bombalarla kaplanmış ve tamir atölyelerine tam isabetler kaydedilmiştir.

Bulgar tebliği

Sofya 15 (T.P.) — Sofyanın bombardımanı hakkında aşağıdaki tebliğ neşredilmiştir: «14 ikinciteşrin günü düşman uçakları Bulgar topraklarına akın yapmışlar ve bu meyanda, Sofya şehrine müteaddid bombalar atmışlardır Şehrin uzak mahallerinde, vâki isabetlerden bazı binalar harab olmuş ve içlerinde kadın ve çocuk bulunan müteaddid kimseler ölmüş veya yaralanmıştır.» Trans.

— Arkası Sahife 3. Sü. 3 te —

Fransız komitesi

İbnissüudla Irak ve Maverayierdün tarafından da protesto edildi - Karışıklıklar Lübnanın her yerine sirayet etti

Kahire 15 (a.a.) — Arabistan hükümdarı Kral İbnissüud Fransız kurtuluş komitesine gönderdiği bir notada Lübnan hâdiselerinden dolayı protestoda bulunmuştur.

Irak ve Maverai Erdünün protestosu

Bern 15 (T.P.) — Beyruttan bildirildiğine göre, Irak hükûmeti Naibi Emir Seyid, İngiltere ve Amerikanın elçilerini ziyaret ederek Lübnandaki Fransız tedbirlerini protesto etmişitr. Yafa radyosunun bildirdiğine göre, Maverayi Erdün Emiri dahi, Fransızların Lübnandaki hareketlerini protesto etmiştir.

Catroux Kahirede Mr. Casey ile görüştü

Kahire 15 (a.a.) — General Catroux pazar akşamı Kahireye gelmiştir. General Catroux burada bir gece kalmış, Ortaşarkta bulunan İngiliz hükûmet nazırı M. Casey ile görüşmüştür.

Beyruttan gelen haberlere göre, Lübnanda vaziyet şimdi daha sakindir. Buhranın ilk anlarında Lübnan kesimile Suriyede gösterilen heyecan bir dereceye kadar zail olmuştur.

Karışıklıklar

Cezayir 15 (a.a.) — Fransızların kat'i tekziblerine rağmen İngiliz kanallarından gelen haberlerden kargaşalıkların yalnız Beyrutta değil, memleketin her tarafında devam ettiği anlaşılmaktadır.

İngiliz mahfillerinde hasıl olan kanaate göre, Lübnanda vaziyet vahimdir. Bugünkü pazartesi günü Harold Macmillan millî Fransız kurtuluş komitesi nezdinde yeni bir teşebbüste bulunmuştur.

Ölü ve yaralılar

Kahire 15 (a.a.) — Suriyeden gelen haberlere göre, Beyrutta, Sayda'da ve

— Arkası Sahife 3. Sü. 3 te —

Macar Başvekili Kallay'ın nutku

"Harb sahnesi bize yaklaşıyor„

" Fakat herkes şunu iyice bilmelidir ki hudutlarımızı müdafaa edeceğiz!„

Bükreş 15 (a.a.) — Başvekil Kallay parlamentoda söylediği bir nutukta «milletin menfaatlerine ve şerefine uyan an'anevi harici siyasetimizi değişmez bir şekilde idame ettiriyoruz» demiş ve sözlerine şöyle devam eylemiştir:

«— Avrupada üç büyük devlet tarafından yapılan savaşın mihrakına düşmemizin mümkün olduğunu bilmeliyiz. Alman, Rus ve Anglo-Sakson âlemlerinin kuvvetleri etrafımızda savaşmakta ve harb sahnesi her cihetten bize yaklaşmaktadır. Düşmanlarımız, aynı zamanda, bütün dünyaya «sinir harbi» ismi altında tanınmış metodlarile üzerimize teşir u. yandırmağa çalışıyorlar. Sadece kendi kuvvetlerimiz sayesinde bu devletle boy ölçüşebileceğimizi düşünemeyiz. Siyasetimizin vazifesi kat'i hâdiseleri hesaba

— Arkası Sahife 3. Sü. 3 te —

YARIN
6
sahife

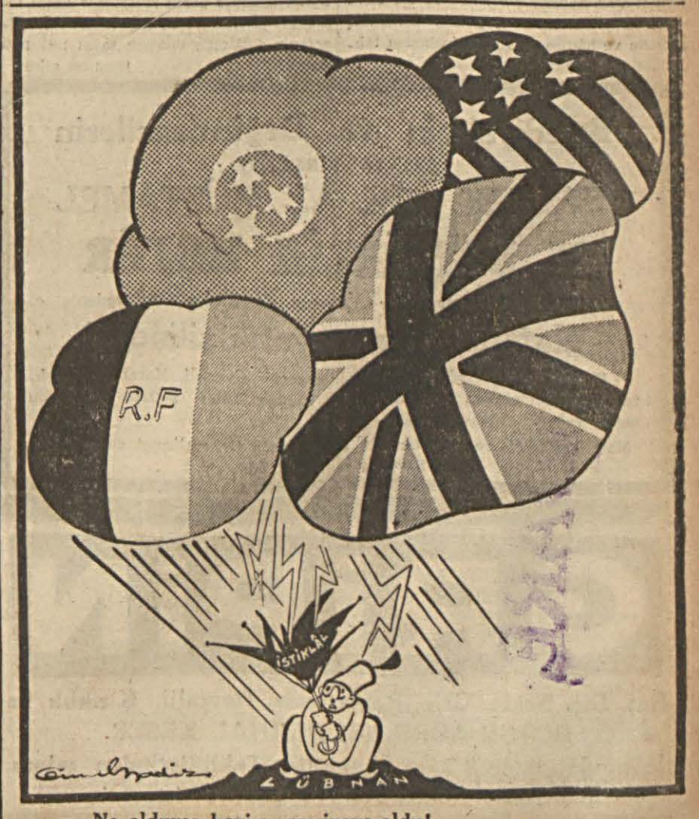

— Ne olduysa benim şemsiyeye oldu!...

Balıkçı Mehmed, kendi bıçağile mi vurulmuş?

Pangaltıda işlenen cinayetin muhakemesine dün başlandı ve maznun Ziya Öztaş tevkif edildi

Ziya Öztaş, dün mahkeme huzurunda

Pangaltıda Ergenekon caddesinde evvelki akşam bir ağır yaralama hâdisesi olmuş, oradaki bir balıkçı dükkânına sarhoş gelen Mehmed Erener adlı bir balıkçı, lekârda kesme bıçağile vurulmuştu. Karnından ve ciğerinden yaralı Mehmed Erener, kaldırıldığı Beyoğlu Belediye hastanesinde fazla kan ziyaından ölmüştür. Adli hekim Dr. İzzet İşcanın muayeneden sonra verdiği müsaade üzerine, cesed gömülmüştür. Nöbetçi müddeiumumî muavini Şekib Musluoğlunun bu hâdiseden dolayı tahkikat yaparak gündüzleri Andon Konstantinidis lâstik fabrikasında ustabaşılık ve geceleri de Ergenekon caddesinde enlıstesi Süleymanın balıkçı dükkânında lekârdacılık eden Ziya Öztaş aleyhine kasden ve tehevvüren öldürmekten açtığı davaya dün akşamüstü İstanbul birinci ağırceza mahkemesince başlanmıştır.

Reis Nef'i Demirel tarafından sorguya çekilen Ziya Öztaş, yirmi sene evvel seviştikleri sırada araları açılınca bir kadını ustura ile yaraladığını, sonra gene barıştıklarını ve bundan dolayı gıyaben bir ay hapse mahkûm olduğunu, başka sabıkası bulunmadığını söylemiştir. Yeni hâdiseyi de şöyle anlatmıştır:

«— «Mecidiye» lâkabile anılan bu Mehmed; çok içen, durup dururken şuna buna sataşan bir adamdır. Evvelki akşam saat yirmi birde de, benim, kapısı önünde lekârda sattığım dükkâna zilzurna sarhoş geldi, gündüzden Caferin kahvehanesi önüne ameneten bıraktığı balıklarını kahve kapanırken dükkânımıza almadığımız için evvelâ hemşiremin çocuğu Kâmil Artaşa, sonra da bana sövdü, saydı. Ben önce «Etme, eyleme, var git işine» dedim, sonra, baktım ol niyacak, kalktım, kendisini dışarıya çıkardım. Fakat bir belâdır musaallat oldu başımıza, gene gitmedi. Bir aralık da sarhoşlukla işi azıtarak tablamda duran lekârda kestiğim uzun bıçağı kaptığı gibi üzerime saldırdı. İşte o sırada, yağmurlu havada, yağışlı kaldırımda ayağı kayıp yüzükoyun yere düştü, benim bıçağım da onun elinde kendisine saplandı. «Mecidiye» Mehmedi ben bıçaklamış değilim!»

Ziya Öztaş, zabıtada alınan ilk ifadesini bu noktadan tamamile aksine olarak değiştiriyordu; «O zaman üşümüştüm, sersemlemiştim, yanlış anlatmış olabilirim» diyordu.

Mahkemece, şahid olarak Sular İdaresinde memur Yaşar, ölen Mehmedin sütkardeşi Eyüb, kahveci Cafer, maznunun yeğeni Kâmil, komiser muavini Şükrü, polis memuru Seyfi ile İstavro isminde birisi dinlenildi. Ve; gelmiyen üç âmme şahidile maznunun gösterdiği Refika ve Mahmure isimli iki müdafaa şahidinin çağırılması, maznun hakkında tevkif müzekkeresi kesilmesi, muhakemenin ayın yirmi beşinci günü saat on beşe bırakılması kararlaştırıldı.

Şehir Tiyatrosunda taklid menedildi

Şehir Tiyatrosunda memlekette konuşulan herhangi bir lehçenin taklid edilmesi suretile temsil verilmesi menedilmiştir. Bu şekilde yazılmış olan yirmi kadar eser Basın ve Yayın Umum Müdürlüğünce iade edilmiştir. Kezalik ekalliyetlerin konuşuş tarzı da taklid edilmiyecektir.

Hasköyde bir ev yıkıldı

Hasköyde Keşkeş sokağında seyyar satıcı Nesimin oturduğu 35 numaralı iki katlı ev, evvelki akşam birdenbire yıkılmış ve bu esnada evde bulunan Nesimin karısı muhtelif yerlerinden yaralanmış, yapılan tahkikatta yıkılma hâdisesinin son defa yağan şiddetli yağmurların tesirile vukua geldiği anlaşılmıştır.

Sahte polisin marifeti

Rıfat adında 50 yaşlarında bir şahıs, kendisine zabıta memuru süsü vererek Hüsniye adında bir kızı çevirmiş ve Yeniköyde tenha bir çayırlığa götürmüştür. Burada, kızı ahlâk zabıtasına teslim edeceğini, ancak 30 lira verdiği takdirde serbest bırakabileceğini söylemiş ve saf kızdan parayı alır almaz sıvışmıştır. Sahte polis dün yakalanmış, tahkikata başlanmıştır.

Dört yerde havagazi saatleri patladı

Evvelki akşam Beyoğlunda birkaç apartımanın havagazi saatleri birdenbire patlamıştır.

Postacılar sokağında Hristaki içkili lokantası ile ayni sokaktaki Kısmet apartımanının 4 ve Sermed apartımanının 4 ve 5 numaralı dairelerindeki saatlerin birbiri akabinde patlamaları burada bulunanları büyük bir endişeye düşürmüştür.

Hâdiseden derhal zabıta haberdar edilmiş ve celbedilen havagazi memurları tarafından icabeden tedbirler alınmıştır.

Patlama hâdisesinin kuvvetli bir hava tazyiki neticesi vukua geldiği zannedilmekte ve hâdise etrafında icabeden tahkikat yapılmaktadır.

Umumî evde kazaen ölen genc

Abanozda, 1 numaralı umumi evde dün öğle üzeri Erzurumlu Hacı Kâmil oğlu İmre isminde on sekiz yaşında bir genc; kazaen patlıyan tabancasile vurularak ölmüştür. Bir odada, cebinden çıkarıp oynadığı tabancanın elinden kayıp yere düşerek ateşlendiği ve çıkan kurşunun kalb nahiyesine rasgeldiği öğrenilmiştir. Adli hekim Dr. İzzet İşcan; cesedin gömülmesine müsaade vermiştir.

Hakaret davaları

Dün, Ali İhsan Sâbis'in Faruk Gürtunca aleyhine açmış olduğu hakaret davasına asliye ceza mahkemesinde devam edilmiş, neticede hâkim Edibe Baganının nezaretinde ehlivukuf tetkikatına karar verilmiş ve muhakeme alınacak sonuca intizaren ayın 22 sine talik edilmiştir.

Alenî teşekkür

İstanbulda doğum yaptırmak için (Tarı) vapuruna bindik. Yolda doğum sancıları başladı. Vapur doktoruna müracaat ettim. Muayenesinde doğumun başlamış olduğunu söyledi. Mumaileyh hemen müdahale ile çok temiz bir doğum yaptı. Boynuna kordon dolaştığı için ölü doğan çocuk da uzun mesai ve çetin manevralarla canlandı. Bir yuvayı felâketten saadete kavuşturan mumaileyh Dr. bay Nazif Orhon ile hakkımızda çok alâka gösteren vapurun nazik süvarisine alenî minnet ve teşekkürlerimizi arza muteber gazetenizi tevkil eylerim.

Teğmen İsmet Duman

***

Aramızdan ebediyen ayrılan aile reisimiz Devlet Demiryolları Yedikule cer atelyesi demirci ustalarından İlyas Demirel'in vefatı dolayısile cenaze merasiminde bulunan meslek arkadaşlarile Karamürsel mensucat fabrikası işçilerine ve akraba ve yakın dostlarımıza ayrı ayrı teşekküre derin acılarımız mâni olduğundan minnet ve şükranlarımızı gazeteniz delâletile iblâğını saygı ile rica ederiz.

Demirel ailesi

Belediyelerin ve Değirmencilerin
NAZARI DİKKATİNE :
SATİLIK ÇOK AZ MÜSTAMEL
85 BEYĞİRLİK MOTÖR
Markası: Petrolum motör - Avange, Stockholm - Schweden
Kafadan kızma yatık silindirli
Elektrik istihsalinde ve değirmenlere çok elverişli, Karabük'te mebzulen istihsal olunan ve kilosu beş kuruşa kadar satılan kroozotlu mazot yakar.
Motörü görmek ve pazarlık için Bandırmada Generalismet caddesinde Falk Savlar'a müracaat edilmesi.

GRİPİN
Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma, Nevralji, Kırıklık ve BÜTÜN AĞRILARI DERHAL KESER.
İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Taklidlerinden sakınınız. Her yerde ısrarla GRİPİN isteyiniz.

Şehir haberleri

Tramvay - Tünel ücretlerine yapılacak zam

Vali, talebi haklı bulmakla beraber şahsen meşgul olmadığını söylüyor

Şehir Meclisi bütçe encümeni dün toplanarak Tramvay elektrik ve Tünel idareleri bütçesini tetkik etmiş ve tramvay müdürü Hulki Eren'den izahat almıştır.

Diğer taraftan Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar bu hususta şu beyanatı vermiştir:

«— Tramvay ücretlerine yapılacak zam hakkında bir müddettenberi matbuatta ve halk arasında, bazı haberler intişar etmekte ve münakşalar yapılmakta olduğunu görüyorum.

Bu münasebetle Elektrik ve Tramvay tarifeleri hakkında efkârı umumiyeyi aydınlatmak istiyorum. Bir kanunla İstanbul Belediyesine deverdilmiş olan bu umumi hizmet işlerinin tarifelerini İstanbul Belediyesi tayin etmez. Bu tarifeler Umumî Müdürlük tarafından vaki olan taleb üzerine Nafıa Vekâleti tarafından tanzim edilir. Malzeme ve işletme masraflarının artması üzerine Umumi Müdürlük, Tramvay idaresinin tarifeye zam yapılmadığı takdirde zarar edeceğini ve bu zararın nihayet işletmeyi sekteye uğratacağını görerek kanuni salâhiyet mercii olan Vekâlete müracaat etmiş ve bilet ücretlerine münasib miktarda zam yapılmasını istemiştir. Şimdi Nafıa Vekâleti, Tramvay idaresi tarafından istenilen zammın muvafık olup olmadığını ve arttırmak icab ediyorsa ne miktar zam yapılmak lâzım geldiğini tedarik etmektedir. Nihaî karar bu tetkikler neticesinde Vekâletçe verilecektir.

Bu bahiste mühim bir noktaya daha işaret etmeyi faydalı buluyorum. Elektrik, tramvay ve Tünel idareleri: İstanbul belediyesine devredildiği için, bunların temin ettikleri kârdan İstanbul Belediyesinin de istifade ettiği zannolunuyor. Bu zan tamamile yanlıştır. Belediye, beş yıldanberi bu idarelerin kârından on para almamıştır. Çünkü bu müesseseleri Belediyeye devreden kanun, onların elde edecekleri kârları kendi şebeke ve vasıtalarının tanzim ve tekâmülüne tahsis etmiştir ve o vakittenberi kanunun bu emrine uyulmuştur.

Biz, vazife ve mes'uliyetimiz itibarile tarifelerin tanzimi ile alâkalı olmadığımız halde Tramvay ücretlerinin arttırılmasını İstanbul Belediyesinin istediği ve bununla meşgul olduğu sanılıyor. Yakında Ankaraya giderek istenilen zammın kabulü için tekrar teşebbüste bulunacağım yazılmışsa da bu iş için Ankaraya gitmek niyetinde olmadığım gibi, Tramvay idaresile Nafıa Vekâleti arasında halledilegelen tarife meselesi ile de doğrudan doğruya meşgul değilim.»

Fatih Belediye emniyet âmiri hakkındaki tahkikat

Fatih Belediye emniyet âmiri Halidin, Fatihte, tramvay durak yerinde Okumuşadam sokağında tüccardan Fevzi Karagözün karısı Mahmure Karagözün apartımanına zorla girdiği ve kadını dövdüğü iddia edilmiştir. İddiaya göre; binanın içerisinde Belediyeden ruhsat almadan bazı değişiklikler yapıldığı için odaları mühürlemek istiyen Belediye emniyet âmiri; kadının «kocam evde yok» diye kapıyı açmamakta ısrar etmesi üzerine hiddete kapılmış, kapıyı tekme ile kırmış ve girince de kadına tekme atmıştır. Mahmure Karagözün müddeiumumiliğe müracaatı üzerine; kendisinin ve gösterdiği şahidlerin ifadeleri alınmıştır. Diğer taraftan, şikâyetçinin muayenesi de yaptırılmıştır. Mahmurenin vücudünün berelendiği, ancak bunun bir kaç gün içerisinde iyileşebilecek derecede olduğu anlaşılmıştır. Müddeiumumilik; vukuu iddia edilen suçun memurluk vazifesini ifa sırasında işlendiği bahis mevzuu olmasına göre, önce, Belediye Emniyet âmiri hakkında bağlı bulunduğu dairece tahkikat yapılması kaydile, dosyayı Fatih kaymakamlığına yollamıştır.

Dış Ticaret Bankası için hazırlıklar

Yeni kurulacak dış ticaret bankasının merkezinin İstanbulda olması takarrür etmiştir. Bankanın sermayesi evvelce on milyon Türk lirası olarak tasarlanmış iken asgari kırk milyon lira üzerinde mutabık kalınmıştır. Şimdi Ticaret Vekâleti bunun yirmi milyonunu devletin vermesi için Maliye Vekâleti ile temastadır. Mütebaki 20 milyonun konulması için şehrimizde tetkiklere başlanmıştır. Millî bankalar, sigorta şirketleri, ticarî mahiyette bütün şirketler ve ithalât ve ihracat tacirleri iştirak miktarlarını yakında tesbit etmiş olacaklardır.

İngilizler 30 bin ton üzüm alacaklar

İngilizlerle 30 bin ton üzüm üzerinde yapılan görüşmeler nihayetlenmiş ve mutabakat hasıl olmuştur.

Parti nahiye kongreleri bitti

Bir müddettenberi devam eden Parti nahiye kongreleri dün bitmiştir. Ay başından itibaren kaza kongrelerine başlanacaktır.

Üniversiteye yazılanlar

Üniversitede, talebe kayıd kabulü cumartesi günü sona ermiştir. Şimdiye kadar bütün fakültelere yazılan talebe sayısı 3600 ü bulmuştur.

Askerî vaziyet

Uzakdoğu savaşlarında Çinin büyük rolü

Yazan : Emekli General
H. Emir Erkilet

İngilizlerle Amerikalıların, Birmanyaya saldırtmak için, iki yıla yakın bir zamandanberi hazırlamağa çalıştıkları milyonluk Hindistan orduları bir türlü hazır olamamış ve harekete geçememiştir. Birleşik cenub doğu Asya Başkumandanlığının faaliyeti de henüz göze çarpmıyor. Buna rağmen Hindistanda ve bahis mevzuu Başkumandanlığın iş ve mes'uliyet alanında herhalde ehemmiyetli hazırlıklar görülmekte olduğuna inanmak lâzımdır. Bahusus Hindistanda kurulmakta olduğundan bahsolunan yeni harb sanayiinin önemi büyüktür. Çünkü Hindistan bir ham madde ve işçi diyarıdır; mühendisle makine, burada, harb bakımından, çok şeyler yapabilir.

Müttefiklerin uçak, silâh ve subay göndererek yardım etmekte oldukları Çinde de büyük hazırlıklar vardır. Bunların ilk tesir ve neticesi olarak Japonlar, hava bombardımanlarile tutulamıyacak bir hale gelen İsang'ı geçen 3 temmuzda bırakıp çekilmeleri olmuştur. Niponların Yangtze nehri boyunca en ileri bir nokta olarak evvelce zaptettikleri bu liman Çungking'in 500 Km. doğusundadır.

Çin kuvvetleri Yangtz nehrinin cenubu boyunca Kiyangsi ve Çekiyang vilâyetlerini ellerinde bulundurmakta ve Japon gerilerini çete ve akıncı kollarla durmadan vurmaktadırlar. Onlar bugün mütemadi Japon tenkil taarruzlarına rağmen Şanghay'ın 400 Km. cenubunda Wenşow limanının 250 Km. kadar batısında Kinvah hava meydanını ellerinde bulunduruyorlar. Kanton, Yunnan Çin eyaletinin kıt'aları ise Japon işgalinde bulunan cenubi Çin limanı Kanton'dan ancak 40 Km. mesafede bulunuyorlar. Çin kuvvetlerinin gelecekte cenub Çin sahillerini ele geçirebilecek bir taarruzda bulunmaları imkânsız bir şey değildir.

Bununla beraber Japonlar bütün Çin sahillerini muhkemce tutuyorlar. Bundan maksad Müttefiklerin deniz yolile Çine yardımlarını tamamile menetmektir. Onlar Birmanyayı zaptetmekle meşhur Birmanya - Çungking yardım yolunu kesmişlerdi. Japonlar bu suretle Çungking'in dünya ile bağlarını keserek Şang-Kay-Çek'i teslime mecbur etmek istiyorlardı. Fakat Müttefikler, Hindistandan Çine giden fena yollardan ve bahusus hava yolundan istifade ederek milli Çin hükûmet ve ordularını yardımsız bırakmadılar. Şimdi de Amerikalılar Çungking istikametinde dört yol inşa ediyorlarmış. Ancak bunların başlıcası Hindistanın Assam - Kalkutta demiryolunun sonu olan Sadiya'dan başlıyarak şimal doğu istikametinde Kanging'e giden ve Şengtu üzerinden Çungking'e varan yol olmak gerektir. Bu yolun tamamlanması için binlerle insan ve birçok makine çalışmaktadır.

Bu ana yolun cenubunda mevcud diğer yol ve istikametlerin açılıp ıslahına da fevkalâde gayretler harcanıyormuş. Japonlar geçenlerde bunların Birmanya hududuna en yakın olanına karşı taarruz etmişlerse de, Amerikan subaylarının kumandasında hareket eden Çin kıt'alarının şiddetli mukavemet ve mukabelelerine uğramışlardır.

Hindistan - Çungking yeni yolları tamamlanıp işlemeğe açıldıkları takdirde Çine silâh ve malzeme akmağa başlıyacaktır. Milli Çin hükûmeti sahasında 400 milyon insan bulunduğundan, silâh ve malzeme mevcud olunca, asker tedariki güç olmıyacaktır. Bu suretle Japonyanın bir mucize olmadan gelecekte milli Çin hükûmetini alt edebileceği düşünülemez. Çünkü onun bugün Çinde ancak 40 kadar tümenlik orduları vardır. Ruslara karşı Kora, Mançuko ve Moğolistanda kuvvetler tutmağa mecbur olduğu gibi Hindistana karşı Birmanyada bir ordu bulundurmaktadır. Bunlardan başka Japonların Filipinlerde, Holanda Hindistanında, Hindiçini ve Siyamda, Yeni Ginede, Salomonlarda, ve diğer bütün ada ve üslerde önemli kuvvetler ve garnizonlar bulundurmak mecburiyetleri düşünülecek olursa, Çine daha fazla kuvvetler tahsis edemiyeceği anlaşılır. 40 kadar tümenle de Çin işi halledilemez.

Hasılı Japonya, 7 yıldanberi içinden nasıl çıkacağını bilemediği müthiş Çin batağına fena halde saplanmış bulunuyor. Bir taraftan millî Çin ordusile kâh şurada ve kâh burada uğraşmakta, diğer yandan birçok Çin millî çetesile akıncı kollar onun muharebe cepheleri nin gerilerine saldırmaktadır. İşgal sahalarındaki Çin halkı da hasmane hareketten geri durmamaktadır. Bu sebeblerle Japonlar için kısa ve devamlı muharebe cepheleri kurmak mümkün olamıyor.

Bu durumun onlar için gittikçe daha tehlikeli olcağına şüphe yoktur. Çünkü millî Çin bilhassa Amerikanın yardımile gelecekte şimdikinden daha kuvvetli olacak ve taarruza geçerek bir gün Yangtze ve Huvangho nehirleri boyunca doğuya ve denize akabilecektir. Bu takdirde Çin, Müttefiklerin Japonyaya taarruz etmeleri için mükemmel bir üs olacaktır. Gerçi Amerikalıların daha şimdiden Tunting gölü cenubunda Şangşa ile Hengyeng'de ve Çekiyang'da Kinvah'da birer uçak meydanı vardır. Fakat bunlar Japon hat ve mevzilerine yakın olduklarından ancak av ve muharebe uçakları için kullanılmaktadır. Japonyaya, yani Tokyo, Yokohama Nagoya ve Bobe'ye taarruz edecek büyük bombardıman uçakları için üsler kurulması ise ancak Hindistan - Çungking yolları yapılıp, Çin ordusu, Japonlara taarruz edebilecek bir hale konduktan ve bu taarruz muvaffakıyetle başarıldıktan sonra mümkün olabilecektir. Bu takdirde Çin uçak alanları yalnız Çinden Japonyaya taarruz edecek uçaklar için çıkış ve hareket yerleri olmakla kalmıyacak, ayni zamanda Japonyayı şimal doğu ve doğudan gelerek bombalıyacak Müttefik uçakları için inış meydanları vazifesini de göreceklerdir. Görülüyor ki, Japonya için Hindistanla Çinde müthiş ve ağır bir gelecek hazırlanıyor. Ancak Japonyanın da bunları bilerek ve anlıyarak ona göre tedbir alması ve hazırlanması iktiza ederse de Avrupada Almanya mağlûb olduğu takdirde İngiliz - Amerikan kuvvetleri, belki Ruslar da, Japonyanın üstüne çullanmak için tamamile serbestliyecek lerinden Japonyanın işi şüphesiz pek güç olacaktır.

Salomonlarla Yeni Ginede cereyan eden ve daha edecek olan deniz, kara ve hava muharebelerinin ehemmiyeti şimdilik tamamile mahalli olduğundan herhangi kat'i bir mahiyette değildirler. Burada Müttefiklerin gayesi şimdilik Avustralyayı tehlikeden korumak ve Avustralya ile Pearl Harbour arasındaki muvasalayı sağlamak olduğundan Japonları Salomonlarla Yeni Gineden uzaklaştırmağa çalışıyorlar. Japonlar da ayni sebeble buralarda mümkün mertebe fazla müddet kalmağa gayret ediyorlar. Onun için buralarda durmadan muharebeler oluyor. Her iki tarafın, zayiat hakkında verdikleri raporlara gelince bunlar mübalâğa ile dolu olduğundan dikkate alınmağa değer cihetleri yok gibidir.

H. E. ERKİLET

SAYIN HALKIMIZA MÜHİM İLÂN
Amerika sinemacılığının şaheseri ve film dünyasının en parlak iki yıldızı
VİVİEN LEİGH — LAURENCE OLİVİER
tarafından ibda edilen
LADY HAMİLTON
Şaheseri 24 İkinciteşrin Çarşamba gecesi İzdihamın önüne geçmek için, şehrimizin en büyük iki sineması olan
MELEK ve İPEK
Sinemalarında birden takdim edilecektir.

Bu Akşam SÜMER Sinemasında
Film dünyasının ve bütün güzel san'atlar âleminin bugüne kadar en çok sevilen, en çok beğenilen ve en çok hayranlık uyandıran şaheseri
FANTASİA
Filminin İraesi münasebetile BÜYÜK ŞEREF GALASI
WALT DİSNEY — STOKOVSKY ve Filadelfiya filarmonik orkestrası
Programda: BEETHOVEN, ÇAYKOVSKİ, SHUBERT ve STRAWİNSKY en meşhur eserleri.
Bu gece için numaralı koltuklar ve localar kalmamıştır. Diğer geceler için yerlerinizi kapatınız. Tel: 42851

Dün Akşam ŞARK Sinemasında
20 yaşlarında sevimli ve meşhur yıldız ALİDA VALLİ tarafından çok güzel bir tarzda yaratılan
Talebe Aşkı
Şayanı hayret filmi parlak bir muvaffakıyet kazanmış ve salonu baştanbaşa dolduran seyircilerin takdir alkışlarını toplamıştır. Pariste 35 sinemada birden gösterilmiş olan bu gayet orijinal filmde ALİDA VALLİ, genc talebenin hissiyatı aşıkanelerini uyandırmakta ve onları hulya ve aşk âlemine sürüklemektedir.

DİKKAT! — DİKKAT!
Beyoğlunda 3 haftadanberi izdihamla seyredilen
DEANNA DURBİN'in
şimdiye kadar yarattığı filmlerin yepyeni mevzulu en harikulâdesi:
SERBEST İZDİVAC
Kadıköy HALE Sinemasında
Yarın matinelerden itibaren başlıyor.

Yarın akşam SARAY Sinemasında
Münir Nureddin Konseri

Bu akşam Çarşıkapı AZAK sinemasında
Radyo yıldızı büyük ses san'atkârı
NEVZAD AKAY Konseri
İSMAİL DÜMBÜLLÜ Temsil Heyeti
BİR GÖNÜL BÖYLE SEVDİ komedi 3 perde
Zengin VARYETE ve DUETO

KÜRK SATISI
Sandal bedesteninde muhtelif cins ve kıymette satılmakta olan kürkler bundan sonra da her pazartesi ve perşembe günlerinde satışına devam edilecektir.

DERMOJEN
Yanık, Çatlak, Ekzama ve Cild yaralarına tevkalâde iyi gelir. Derinin tazelenmesine ve yenilenmesine hizmet eder.
FRENGİ ve BELSOĞUKLUĞUNA Tutulmamak için
PROTEJİN
Kullanmalıdır.

Ölüm

Trabzon eşrafından eski Trabzon meb'usu ve sabık Rize Valisi Limited Tütün Şirketi idare meclisi azasından, Hacı Salih oğullarından

SERVET ORKON

vefat etmiştir. Cenazesi bugün öğleyin Teşvikiye camisinde namazı kılındıktan sonra Zincirlikuyu Asri mezarlığına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyliye.

***

İzmitli merhum Edib Paşa refikası, Ankara otobüsler müdürü Hüsnü Yeğiner ve Bursa meb'usu Dr. Talât Silmer'in kayınvalideleri

LEYLÂ SANER

müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak dün sabah vefat etmiştir. Cenazesi bu gün öğle üzeri Bomonti Saman yolu sokağı Işık apartımanından kaldırılarak Teşvikiye camiinde namazı kılındıktan sonra Ferköy mezarlığına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyliye.

Çelenk gönderilmemesi rica olunur.

***

BAY MARKAR KALFAYAN
(Diş tabibi)

vefat etmiş olduğundan cenaze merasiminin bugün 16 teşrinisani 1943 salı günü saat 11 de Beyoğlu Balıkpazar Üçhoran Ermeni kilisesinde icra olunacağı teessürle ilân olunur.

İşbu ilân hususi davetiye yerine kaimdir.

Cenaze levazımatı Becidyan

HEM NALINA MIHINA

Hangisi doğru?

Deniz muharebelerine meraklı bir okuyucu, soruyor.

«Japonlarla Amerikalılar arasında Salomon adalarından Bougainville (Bugenvil) de epey müddettenberi şiddetli deniz - hava muharebeleri cereyan ediyor. Amerikalılar da, Japonlar da bu muharebeleri kendilerinin kazandıklarını iddia ediyorlar. Bilhassa, Japonlar, dört muharebenin dördünde de, Amerikalıları, çok ağır gemi kayıblarına uğrattıklarını iddia ediyorlar. Size ce bu iddiaların hangisi doğrudur?»

Muhterem okuyucumun sualine cevab vermek hayli güçtür. Çünkü, bu muharebeler hakkında, benim de bütün bildiklerim, iki taraf ajans ve radyolarının verdikleri haberlerden ibarettir. Dünyanın öbür ucunda cereyan eden bu muharebeler hakkında iki tarafın birbirine son derece aykırı olan iddialarından hangisinin doğru olduğunu anlamak için, bir müddet daha beklemek doğru olur. Fakat, benim şahsî kanaatim, Japonların mutadları olduğu üzere, çok yüksekten attıkları merkezindedir.

Japonlar, şimdiye kadar yaptıkları muharebelerde, bilhassa mağlûb oldukları zaman, çok mübalâğalı resmî tebliğler neşretmeği âdet edinmişlerdir. Onlar Pearl Harbour baskınını yaptıktan sonra, Amerikan donanmasının yarısını batırdıklarını, öbür yarısını da hasara uğrattıklarını iddia etmişlerdi. Sonradan bu iddialarının çok mübalâğalı olduğu anlaşıldı. Bu limanda baskına uğrıyan Amerikan donanmasının esas kuvvetleri 8 zırhlı, 7 kruvazör, 28 muhrib ve 5 denizaltı gemisinden ibaretti. Bu gemilerden batanlar 2 zırhlı ile 2 muhribden ve 1 yardımcı gemiden ibarettir. Diğer gemiler ağır veya hafif hasara uğramış; bazılarına da hiçbir şey olmamıştı; 423 Amerikan uçağı da zıyaa uğramıştı.

Bundan sonraki muharebelerde de, arasıra neşrettikleri umumi bilânçolarda da Japonlar, kendi kayıblarını ne kadar küçültmüşlerse, hasımlarının zayiatını da o kadar büyütmüşlerdir. Bunaa karşı, Amerikalılar uğradıkları zayiatı, muharebelerden hemen sonra, tam olarak neşretmemişler, bir müddet geçtikten sonra ilân etmişlerdir. Buna sebeb olarak da, düşmanın vaziyetten istifade etmesini önlemek maksadını güttüklerini ileri sürmüşlerdir. Meselâ 9 ağustos 1942 de vukubulan Salomon adaları muharebesinde kaybettikleri 3 ağır kruvazörün battığını 13 birinciteşrinde resmen ilân etmişlerdir. Biz, o tarihte Amerikada idik. Amerikan gazeteleri, bu yüzden Bahriye Nazırlığını, şiddetle tenkid etmişler; İngiliz amirallığının yaptığı gibi, batan gemilerin muharebeden sonra hemen bildirilmesini istemişlerdi. O vakit Bahriye Nazırlığının sözcüsü debundan sonra, zayiatın neşrindeki askerî mahzur ortadan kalkar kalkmaz, bunların hemen bildirileceğini söylemişti. O tarihtenberi Amerikan Bahriye Nazırlığı, sözünü tutmuş; gemi kayıblarını uzun zaman geçirmeden, ilân etmiştir.

Bu defa, Bougainville muharebelerinde, Japonların bir sürü Amerikan gemisini batırdıkları hakkındaki iddialarını, Cenub Batı Pasifik Müttefik Başkumandanlık Karargâhının sözcüsü de, Amerika Bahriye Nazırı da kat'iyetle yalanlamışlardır. Fikrimce, eğer, Japonlar bu muharebelerin her birinde, kendilerinin 1 muhrib, 2 uçak gibi ehemmiyetsiz kayıblara uğramalarına mukabil, Amerikan donanmasına, içlerinde müteaddid zırhlılar ve ağır kruvazörler de bulunan birçok gemi kaybettirmiş olsalardı, o bölgedeki deniz muharebelerinin üç haftaya yakın bir zamandanberi devam etmemesi ve Japonların artık vaziyete hâkim olmaları lâzım gelirdi. Çünkü, bir donanma, Japonların iddia ettikleri kadar, ağır kayıblara uğrarsa, inad ve ısrarla muharebeye devam etmesine imkân yoktur.

Japonların artık vaziyete hâkim olmaları lâzım gelirdi. Halbuki Japonlar, Bougainville'de dördüncü bir deniz, hava muharebesi daha vukubulduğunu, bunu da kazandıklarını ve muharebelerin hâlâ devam ettiğini söylüyorlar. Bundan Japonların, kendilerinin gayet az, hasımlarının ise pek çok zayiat verdiğini iddia ve ilân etmek yolundaki eski itiyadlarına devam ettiklerine hükmediyorum.

Fakat, hakikatin anlaşılması için, söylediğim gibi bir müddet beklemek daha doğru olur.

Mudanya yolunda feci bir kaza

Bursa (Hususî) — Bir otomobil, Mudanya yolundan şehre gelmekte olan iki koyluye çarparak ikisini de çiğnemiş, bunlardan biri derhal ölmüş diğeri ağır ve tehlikeli surette yaralı olarak hastaneye kaldırılmıştır.

Gaz tevziatı

Vilâyetten tebliğ edilmiştir:

İkinciteşrin 1943 ayına mahsus iki litrelik gaz kuponları kazalara ve bu kuponların karşılığı olan petrol, bayi bakkallara tevzi edilmiştir.

İstihkak sahiblerinin biran evvel Birliklerine müracaat ederek kuponlarını tedarik ile bakkallardan gazlerini almaları lâzımdır.

İkinciteşrin sonuna kadar bu kuponlara aid tevziata nihayet verilecek ve müddeti uzatılmıyacaktır.

CUMHURİYET
Nüshası 10 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Harici için
Bir aylık	300 Kr.	600 Kr.
Üç aylık	800 »	1600 »
Altı aylık	1500 »	2900 »
Senelik	2800 »	5400 »

Dikkat
Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Sofyayı bombardıman!

Müttefikler, şimdiye kadar Bulgar topraklarını birkaç kere bombardıman ettilerse de bu hâdiseler, ehemmiyeti haiz değildi ve Bulgaristanın Müttefiklere karşı harbe girmesi yüzünden pişmanlık hissetmesine sebeb olacak şiddete varmamıştı. Hattâ bu eski bombardımanlar, Müttefiklerle Bulgaristan arasında harb halini, bir nazariye olmaktan çıkarıp ona fiili bir mahiyet verecek kuvvette sayılmıyordu. Bu yüzden Müttefikler, kendilerile harbe girmenin acısını Bulgar milletine tattırmak için fırsat bekliyor, ve birkaç ay önce, Rumanyadaki petrol kuyularının bombardıman edilmesinden sonra artık sıranın Bulgaristanda olduğu gizlenmiyor, ve onun için Bulgaristana karşı şiddetli bir bombardımanın vukuu bekleniyordu. Fakat bir hâdisenin beklenmesile onun gerçekleşmesi arasında uzun veya kısa bir mesafe bulunduğu için bu mesafenin atlanmasına karşı gelecek bir takım engellerin baş göstermesini ummak âdettir. Bu yüzden beklenilen hâdisenin gerçekleşmesi de bir sürpriz teşkil eder ve herhalde Sofyanın evvelki gün ağır bir surette bombardımanı, Bulgaristanda çok acı bir sürpriz olarak karşılanmıştır.

Alınan en son malûmata göre bu bombardımana yüz otuz uçak iştirak etmiş, bombardıman bir saat, kırk beş dakika sürmüş, Sofyanın üzerine 200 bomba atılmış bombardıman üzerinden otuz saat geçtikten sonra ötede beride infilâklar olduğu göze çarpmıştır.

Bundan da Müttefiklerin, bu defa, Bulgar milletine, iki taraf arasında harb olduğunu iyice anlattıktan başka Müttefiklerin artık, Bulgaristanın ufuklarına da hâkim olduklarını ve bu ufuklardan bomba yağdırmağa muktedir olduklarını anlatmak istemiş ve bununla bir takım siyasi maksadlar da gözetmişlerdir.

Bu siyasî maksadların mahiyeti gizli değildir. Çünkü Müttefiklerin en mühim şahsiyetleri bunu açıkça ilân etmişler ve küçük Mihvercilerin biran evvel harbden çekilirlerse, merhamet göreceklerini bildirmişlerdir. Müttefiklerin Bulgaristandan da istedikleri, biran evvel harbden çekilmesi ve böylece Müttefiklerle anlaşarak onlara yardım etmesidir.

Acaba Bulgaristan harbden çekilmeyi düşünüyor mu? Yoksa sonuna kadar Almanya ile beraber yürümek ve neticeyi beklemek azminde mi bulunuyor?

Anlaşılan Müttefikler, bu suallerin cevabını almak için, Bulgaristana harbin acısını daha derinden hissettirmek niyetindedirler. Londra radyosuna göre Müttefiklerin elindeki İtalyan topraklarile Bulgaristan arasındaki mesafe 500 kilometreye inmiştir. Demek ki Müttefiklerle Bulgaristan arasındaki mesafe, bir saatlik bile değildir ve onun için, Müttefik uçaklarının Bulgaristanı sık sık ziyaret etmeleri, kuvvetle muhtemel görülüyor.

Acaba bu ziyaretler sıklaşırsa, Bulgaristan siyasetini değiştirmek ve Mihverle bağlarını kırmak ihtiyacını hisseder ve Müttefiklerle anlaşmak yolunu tutar mı?

Bu yüzden Bulgaristanın mühim bir imtihan geçirmekte olduğunu söylemekle bir hakikati ifade etmiş olduğumuzu sanıyoruz.

Acaba Bulgaristan bu imtihandan nasıl çıkacak?

Harbe herçibâdâbâd devam kararile mi? Yoksa harbden çıkmayı tercih kararile mi? Bu suallerin cevabı bugün değil, yarına aiddir. Fakat hâd'selerin bu cevabı zorlamağa başladığı göze çarpıyor. Bilhassa bombardıman hâdiselerinin tekerrürü, belki bu cevabı çabuklaştırır.

Ömer Rıza DOĞRUL

Millî Piyango çekildi

50 bin liralık ikramiye 341229 numaralı bilete isabet etti

Ankara 15 (Telefonla) — Millî piyangonun 15 sonteşrin 943 çekilişi bugün Ankara Sergievi binasında saat 14 te yapılmış ve çekilişi kalabalık bir halk kütlesi takib etmiştir. Bu çekilişte ikramiye kazanan numaralar şunlardır:

50.000 lira ikramiye kazanan numara
341229

20.000 lira ikramiye kazanan numara
396976

10,000 lira ikramiye kazanan numaralar
198758 212187 228433 255795

5.000 lira ikramiye kazanan numaralar:
024627 055131 129752
035712 078245 369978

2.000 lira ikramiye kazanan numaralar:
001157 078993 171539 241178 285369 024109
091639 186897 242548 307417 040697 099333
205744 245172 309597 043999 149403 221109
250989 358756 052444 158258 231338 262746
370252 052698 165925 232900 268182 388285

1.000 lira ikramiye kazanan numaralar:
003282 059396 170375 225571 266284 320612
011579 067681 180444 226132 266959 320723
015556 072907 188400 230636 271191 326051
017012 075906 188903 239649 271607 336735
018796 089177 210574 248291 272852 340343
026639 115648 211308 251666 273044 354258
039137 126694 211485 254932 290652 356144
040134 129271 212706 257440 295659 371859
058660 144119 212762 261962 299135 397655
058744 155282 219895 265342 314602 397491

500 lira ikramiye kazanan numaralar
Son dört rakamı (0847) (1147) (2601) ile nihayet bulan biletler.

100 lira ikramiye kazanan numaralar
Son üç rakamı (054) (358) (884) ile nihayet bulan biletler.

10 lira ikramiye kazanan numaralar
Son iki rakamı (04) (58) (73) ile nihayet bulan 4000 bilet.

2 lira ikramiye kazanan numaralar
Son rakamı (5) (7) ile nihayet bulan 80000 bilet ikramiye alırlar.

50.000 lira büyük ikramiyeyi kazanan 341229 numaralı bilet İstanbulda satılmıştır.

20.000 lira ikramiye kazanan 396976 numaralı bilet Silvanda satılmıştır.

10.000 lira ikramiye kazanan biletlerden 198758 numaralı bilet İstanbulda Millî Piyango İdaresinin Dördüncü Vakıf Han altındaki resmî satış gişesinden, diğerleri de Edremid, Bandırma ve Eskişehirde satılmıştır.

5000 lira ikramiye kazanan biletler Ankara, Çanakkale, Erzurum, Adana, Dinar ve Akhisarda,

2000 lira ikramiye kazanan biletlerden 9 tanesi İstanbul, 7 tanesi Ankara, birer tanesi de Adana, Tokat, Denizli, Bursa, İzmir, İskenderun, Balıkesir, Eskişehir, İnönü, Gördes, Nizip, Alaşehir, Beypazarı ve Sarayköyde,

1000 lira ikramiye kazanan biletlerden 13 tanesi İstanbul 5 tanesi Ankara, 4 er tanesi İzmit ve Adapazarı 2 şer tanesi Kayseri, Kocaeli, Eskşehir ve Çanakkalede, 26 tanesi de yurdumuzun muhtelif şehir ve kasabalarında satılmıştır.

Harb nasıl kısalır?

— Başmakaleden devam —

feci bir akıbete doğru yuvarlanmaktadır. Stratejik sebeblerle değil, mukavemet imkânından mahrum bulunduğu için gerilemektedir. Askerin maneviyatı bozulmuştur ve günden güne bozulmaktadır. Kumanda heyeti ne yapacağını şaşırmış bir haldedir. Umumî seferberliğe rağmen, elinde ihtiyat namına ne varsa hepsini ateşe soktuğu için, cephelere taze kuvvet yetiştiremiyecek bir vaziyete düşmüştür. Alman Başkomutanlığı, tıpkı 1918 de olduğu gibi, bir gaye uğrunda değil, gökten bir mucize bekliyerek dövüşmektedir.

Bazılarına sorarsanız, vaziyet yukarıda gösterilenin tam tersidir. Geçen seneye kadar her cephede ilerliyen Alman ordusu, şimdi yepyeni bir strateji peşindedir: Düşmanı hırpalıyarak gerilemek, kendi muvasala hatlarını kısaltmak ve en müsaid şartlar altında kat'i neticeli muharebeler vererek zafere ulaşmak!

Bu iddialardan her ikisinin de mübalâğalı ve yanlış olması mümkündür. Bununla beraber Alman ordusu hakkında en doğru hükmü verebilecek mevkide olan Müttefiklerin bu hususta hiç bir zaman hayale kapılmadıklarına dikkat ediyoruz. Stalingraddanberi mütemadiyen geriliyen bu ordunun bugüne kadar hiçbir yerde esaslı bir mağlûbiyete uğramamış olması onların gözünden kaçmıyor. Hava hücumlarile yaptıkları tahribatın, endüstri üzerinde yıkıcı ve öldürücü bir tesir yapmadığını ve yapamıyacağını kendileri söylüyorlar. Son nutkunda Churchill, Almanyanın bugün dört yüz tümene malik bulunduğunu açığa vurmakla, o ordunun hâlâ çok kuvvetli olduğunu dünya efkârına anlattı. Bu şartlar altında harbin Müttefikler tarafından kısaltılması ancak daha üstün kuvvetlerle muhtelif cephelerden Almanya üzerine yürümekle mümkün olacak gibi görünüyor ki, bunun da önümüzdeki bahardan önce yapılamıyacağını geçenlerde Mareşal Smuts söylemişti. Bu müddet zarfında Almanyanın neler tasarlıyabileceğini başka bir yazımızda gözden geçireceğiz.

NADİR NADİ

Tarih Kongresi dün Ankarada toplandı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Faniliğe, beşer eserleri içerisinde fikir kadar göğüs gerip dayanan yok denilse yeridir. Onun için, dil ve tarih inkılâblarını bu bakımdan da beyinlerimize ve yüreklerimize sindirmekte, Ebedî Öndere karşı en büyük vazifelerimizi yapmakta olduğumuza inanıyoruz.

Büyük fikirlerin doğuşu

Çok kereler büyük fikirler, tersine istikamette olan düşüncelere tepki halinde doğmuşturlar. Türk milletinin oluş ve yürüyüşü hakkında köklü kanaat olarak misillere aşılanan ve hemen son yüz seneyi dolduran düşünüşte tarih tezinin bu düşünüşlere tepki oluşu, gören gözler için karanlık değildir. Arka arkaya bir kaç nesle geniş manasında tarih hocalığı etmiş ve kültür hayatımızda temiz bir ad bırakmış olmasına rağmen Türk milletini anlayışta hakikatten ne derece uzak olduğu şimdi tekrar edeceğim sözlerinden anlaşılacak olan Abdurrahman Şeref merhum, şunları söylemekten çekinmiyor:

«Avrupayı garka'ı hun eden Hunlar ve ilâyevmina muhafaza-i milliyet eden Macarlar ve Bulgarlar, kabail-i Turaniyeden idi. Fakat Türkler faaliyet-i maddiyeleri raddesinde faaliyetî-i zihniye gösterememiş idiler. Çünkü ihtiraat-ı fikriye ve terakkiyat-ı medeniyeleri hakkında tarihte hiç bir eser yoktur. Garben medeniyet-i islâmiyenin ve şarkan Çin medeniyetinin pek kolay mahkûmu olmaları da bundan naşidir.»

Çin tarihlerinde ve Asyanın hemen her yerinde görülen izler, zübdetülkısas müellifinden daha canlı olarak hâlâ mevcud iken, islâm medeniyeti dediğimiz bütünün, belkemiğini bilimde, fikirde ve sanatta Türkler teşkil etmişken, bütün bunların delilleri ise kolayca ortaya konulabilir halde iken, Türkleri sadece döğüşken bir ırk olarak göstermekteki hata, Abdurrahman Şeref merhuma has değildi.

Atatürkün duyduğu isyan

İşte genc subaylık yaşından başkumandanlığına kadar Türk denilen ve medeniyetsizlikle itham edilen bu varlığın özü ile arasız temasta bulunan Atatürk, savaş meydanlarında ve her türlü işin başında yüksek kabiliyetini gördüğü bu insanlar hakkında, kendi görüşlerile biraz önce nümunesini verdiğim söyleyişler arasındaki tezadı dimağında karıştıramadı. Gözü ile gördüğü hakikati ilim denilen otoritenin ters söyemesini asla kabul etmedi. Okullarda okunan tarih kitablarile garplı müelliflerin eserlerini bizzat incelemiye başlaması bu konuda dimağında burkulan soru işaretini çözmek içindi denilebilir ki tarih tezi Atatürkün zekâsında, doğrudan doğruya tanıdığı Türk milletinin özünden doğmuştur.

Tarih tezimiz

Orta Asyayı kaynak ve bugünkü Türkiyeyi öz yurd alan tarih tezi, Cumhuriyet nesillerine, ilk ağızda, yanlışları silen bir hakikat ışığı getirdi. Türkler dövüşkendir, fakat yaşamak için döğüşürler ve bunu yapabilmek için de medeni vasıtaları ihtiyaçlarına cevab verecek şekilde yaratır ve bunları kullanmıya muktedir olurlar. Kitablara müracaat etmeden, kitablara da esas olan hayata bakacak olursak bu dvanın doğruluğuna en büyük delil, Cumhuriyetin 15 gün önce tamamladığımız yirmi yılındaki medeniyet eserleridir. Kaldı ki bilimin objektifliği arkasına saklanarak en geniş şekilde öznel duygulara kapılan bir kısım bilgilerin yanlış geleneğine tutulmamış garplı fikir adamları içerisinde, davamızdan önce ve sonra bize kuvvet verecek ve doğru yolda olduğumuzu gösterecek delilleri ortaya koyanlar da vardır.

Biz ayni ülkü ile Millî Şefimizin etrafında toplandık

Tarih tezinin bilim bakımından milletlerarası değerine böylece dokunduktan sonra onun, Cumhuriyet nesillerini kendi öz varlıkları üstünde düşündürmesini, bir önemli nokta olarak mülâhaza edebiliriz. Tarih, milletlere, insanlığın tekrisinde her milletin - kararınca ve kavarlık olduğunu gösterir ve o varlık iyederince - bir vazife almış bulunduğuna işaret eder. Onun için milli birlikler ve insanlık içinde yüksek ülküde beraberlikler, tarih bilgisinden çıkar. Biz, Atatürkün ölümünden sonra milli ülkümüzün insanlaşmış bir sembolü oalrak Şefimiz İnönünün etrafında bu duygu ile toplandık. Milli birliği yalnız bu günün müşterek hisleri halinde görmek, batadır. Çünkü milli birlik dediğimiz kavram, muayyen bir zamana münhasır, statik, durucu bir kavram değildir. Millî birlik, en eski geçmişlerden bugüne kadar gelen ve bu günlerden ileri zamanlara atlıyan, hareketli, dinamik bir fikirdir. Tarih olmaksızın ve tarihe bakışta bir kaynaktan çıkmaksızın bu birliği ne duymaya, ne anlamaya imkân vardır. Tarih tezile yalnız kendi tarihimize bakmış olsaydık bu anlayışa yükselemezdik. Biz, bütün dünya olayları bitaraf olmanın en üstün imkânile görüp gösteriyoruz. Nakilciliğin her medeni memleket biliminde iflâs ettiği bir devirde, ancak taş, yazı, yapı ve benzerleri anıtlara dikkatimizi çevirmek, hakikati bu yönde çıkarmayı istiyenlerden ayrı bir yol tutmuş olmuyoruz.

Kazandığımız tenkidci ruh

Tarih tezile, geleneği kuvvetli bir doğmatizmden kurtulduk, tarih araştırmalarında tenkidci bir ruh kazanmış olduk. 1931 de Türk Tarih Kurumuna yazdığı bir mektubda Atatürk şöyle diyor:

«Biz daima hakikat arıyan ve onu bulduğumuza kani oldukça cesaret gösterir insanlar olmalıyız. Tarih Kurumu, toprakaltı araştırmalarında ana kaynakların yazımında arşiv incelemelerinde tarihî anıtların açılmasında bu düsturu daima esas tutmuştur. Çünkü tarih gibi özlem görüşe çok müsaid olan, bilim alanında her kim tarafından söylenilmiş olursa olsun, herhangi bir anlatılışa tenkidsiz hakikat diye bakmak, safderunluk olur. Bununla, şarklı ve garblı bütün bilginlere toptan itimad göstermiyoruz zannı hasıl olmasın, Bizim bilim anlayışımız, böyle toptan bir inkârcılığa müsaid değildir. Kabulde ve redde, her zaman ihtiyatlı ve delil arayıcıyız.

Sayın arkadaşlarım,

Okullarımız ve memleket kültürünü idare ile vazifelendirilmiş olan Maarif Vekilliği, Türk Tarih kurumuna öğretim bakımından minnet duymaktadır. Tarih müesseselerimizde fakültelerimizin seçkin bilginlerini de bağrına almış olan Türk Tarih kurumu, bu konuda bizim de en kıymetli desteğimizdir. Ona, bütün teşkilât ve imkânlarımızla candan yardımcı olmayı köklü ödevlerimizden sayıyoruz.

Kongrenin değerli üyeleri,

Türk Tarih kurumu özlü vazifelerini başarırken Atatükün büyük hatırasile Millî Şefimiz İnönünün yüksek koruyuculuğunu kendine feyizli bir kaynak bilmekte ve bulmaktadır. Kurumumuz çalışmalarile, her türlü aydınlarile, tarihimizin her devrini açılayıcı eserlerin vücut bulmasile gün gün alâkadar olan Millî Şefimize, bana bahşetmek lûtfunda bulunduğunuz sıfatlarımla ve sizin de özden duygularınıza tercüman olduğuma inanarak derin şükranlarımı, minnetlerimi sunarım.»

Ebedî Şefi taziz ve Millî Şefe şükran

Kongre asbaşkanları ve kâitbler seçildikten sonra kongre başkanlığına verilen takrirler okunmuş kongre adına bir heyetin Ebedi Şef Atatürkün muvakkat kabirlerini ziyaret ederek bir çelenk koyması kararlaşmıştır. Diğer bir takrirle de aziz Cumhuriyetimizin Reisi ve Millî Şefimiz yüce İsmet İnönünün yüksek huzurlariyle şeref vermek suretile Türk tarih kongresine göstermiş oldukları büyük iltifata ve ebedi Şef Atatürkün yadigârı Türk Tarih Kurumuna bahş buyurdukları yüksek himaye ve ilgiye kongrece duyulan şükran ve minnetin kendilerine arzı için kongre başkanlık divanının ödevlendirilmesi kabul edilmiştir. Kongrenin teşekkür ve tazimlerinin Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Rendaya, Başvekil Şükrü Saracoğluna, Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmağa ve Cumhuriyet Halk Partisi genel sekreteri Memduh Şevket Esendal'a arzedilmesi hakkındaki takrirler de ayrı ayrı reye konularak kongrece oybirliği ile uygun görülmüştür.

Takrirlerin kabulünden sonra gündeme geçilmiş, İstanbul Üniversitesi adına Edebiyat Fakültesi Dekanı Hamid Ongunsu, Ankara Üniversitesi adına Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Dekanı Dr. Şevket Aziz Kansu ve Türk Dil Kurumu adına Genel Sekreter İbrahim Necmi Dilmen birer söylevle kongreye iyi dileklerini bildirmişler ve başarılar dilemişlerdir. Bunu müteakıb Kurum Genel Sekreteri Muzaffer Köker söz almış ve Kurumun 6 aylık faaliyetleri hakkındaki raporunu okumuştu.

Millî Şef sergiyi açıyorlar

Saat 13 te Millî Şef ve Reisicumhur İsmet İnönü, Türk Tarih Kurumu tarafından kongre münasebetile tertib edilen ve Kurumun türlü alandaki çalışmalarile yaptığı hafriyatlardan elde edilen değerli eserleri bir araya toplıyan sergiyi uğurlu ellerile açmışlar, serginin her kısmını mütehassıslarının izahlarını dinliyerek büyük bir dikkat ve ilgi ile gezmişler, sergiyi başarılmış bir eser diye överek Türk Tarih Kurumunun başkan ve üyelerine teşekkürlerini bildirdikten sonra hazır bulunanların alkışları arasında serginin bulunduğu Fakülte binasından ayrılmışlardır.

Saat 15 te kongre, seksiyonlar halinde çalışmalarına başlamıştır.

Ebedî Şefin manevî huzurunda

Kongrenin verdiği karar gereğince kongre başkanı Maarif Vekili Hasan Âli Yücel ile Türk Tarih kurumu başkanı Sıvas meb'usu Şemseddin Günaltay ve as başkan Afet İninan, genel sekreter Konya meb'usu Muzaffer Göker ve kongreden seçilen on kişilik bir heyet saat 16.30 da Ebedî Şef Atatürkün muvakkat kabirlerine giderek kongre adına bir çelenk koymuşlar ve kurumunun yaratıcısı önünde saygı ile eğilmişlerdir.

Hâdiseler Arasında — FELEK

Zihniyet farkı

Ankara ile İstanbul arasında sıcaklık farkı vardır. Başşehrimiz bin metreye yakın yükseklikte bir yayla üzerinde olduğundan orası daha soğuktur, lâkin Ankarada İstanbuldan daha fazla üşünülür, sanırsanız aldanırsınız. Çünkü Ankarada belediyenin vazife bakımından zihniyeti İstanbul Belediyesinin zihniyetinden daha sıcaktır ve bunun içindir ki tahminin tamamen zıddına olarak İstanbullu Ankaralıdan daha çok üşür.

Bu zihniyet farkı nedir?

Gene eski dava. Apartımanların ısıtılması meselesi

Ankara Belediyesi sonteşrin gelmeden evvel:

«Kaloriferler sonteşrin başından itibaren yakılacaktır. Hararet derecesi 18 den aşağı düşmiyecek» diye bir ilân yapar. Onun için Ankaralılar az üşür.

İstanbulda ise bu derd senelerdenberi bir belediye işi olmaktan ziyade bir kanun mevzuu telâkki edilir. Encümendeki «arkadaşlar» konuşurlar. İçlerinde mantık ve akliselimine bol bol itimad edilmek lâzım gelen zatler de dahil olarak bu encümen işi bir türlü elile tutmaz. «Makam» da encümenin ilişmediği şeye karışmaz.

Buradakiler der ki:

«Efendim, bu iş kiracı ile mal sahibi arasında mevcud hususî bir mukavelenin hükümlerine taallûk eder bir şeydir. Buna belediye ne karışır, encümen ne karışır? Varsa davası kiracı mahkemeye müracaat etsin. Belediye müdahale eder ve mal sahibleri bu mukabelede bulunurlarsa ne cevab verebiliriz?»

Güzel değil mi? Belediyemizde tasarruf haklarına olan derin riayetin bir yeni belirtisi daha.

Lâkin Ankarada mal sahibi yok mu? Orada medenî hukuk kanunu mevcud değil mi? Orada malsahibile kiracı arasındaki kira mukaveleleri hususî mahiyette değil mi? Ve oradaki mal sahibleri daha mı sessiz adamlar?

Evet! Ankarada da kiracı ve mal sahibi vaziyeti tamamen İstanbuldakinin aynidir. Zaten başka türlü olmasına da imkân yoktur. Lâkin dediğim gibi orada zihniyet başkadır. Daha müteşebbistir. İşten, mes'uliyetten kurtulmak değil, işi ve mes'uliyeti aramak yolundadır. Her iki şehrin belediye erkânile dost olmak saadetine nail olduğum için bunu açıkça yazmakta bir mahzur görmem. Niyetim birini övüp ötekini yermek değil, olan biteni yazmak ve İstanbulun belli başlı bir derdini deşmektir. Orada oturduğu binanın iyi ısıtılmamasından şikâyeti olan belediyeye başvurur. Zaten böyle bir vak'a da olmaz. Mal sahibi bilir ki ısıtma emrine itaat etmezse hali dumandır.

İstanbula gelince mal sahibleri evvelâ kömürsüzlükten şikâyet ederler. Halbuki İstanbulun kaloriferlerine üçte bir istihkakları çoktan verilmiştir ve bu sene kömür işi çok muntazam şekilde idare edilmektedir. Mal sahibleri kömürün pahalılığından şikâyet ederler. Halbuki İstanbul kiracıları kömür farkını, hattâ nakliye pahalılığile birlikte ve kaloriferli apartımanların kiralarına yüzde on zam edileceğine dair olan kararnameden daha evvel fazlasile ödemişlerdir.

Ben mal sahiblerinin gayet iyi ve rahat durumda olduğunu iddia etmiyorum. Kiraların arttırılmamasına dair olan kanun bunların belini bükmektedir amma kiracıların, hele mal sahibine karşı hüsnü niyetini fazla para vermekle göstermiş kiracıların da ısınmak istemeleri haksız değildir

Bu işe bir kuvvetli elin müdahalesi lâzımdır. Bu da ancak belediye olabilir. Umumî sıhhati alâkadar eden bu bahiste Ankara Belediyesi gibi İstanbul Belediyesinin de söz söylemek hakkı vardır. Belediyemizden harekete geçmesini bekliyoruz.

Bugün hükûmet kömür vermekte, fakat kiracı ısınmamaktadır. Bunun önüne de mahkeme değil, şehir otoriteleri geçer. Bekliyoruz ve umuyoruz.

B. FELEK

Kiyefin batısında büyük harekât

— Baştarafı 1 inci sahifede —

veileri iki koldan şehrin 25 kilometre yakınlarına sokulmuşlardır. Korosten Polonya hududundan 90 kilometre mesafededir. Daha cenubda Zitomir'i almış olan Kızılordu Baranovka'yı da işgal etmiş ve bu kesimde Polonya hududuna 45 kilometre yaklaşmıştır. Berdişev şehri de halen sarılmış bulunmaktadır. Sovyet taarruz cephesinin cenub kanadını teşkil eden Fastov kesiminde, Almanların çok şiddetli mukabil taarruzları devam etmektedir. Burada Almanlar Dniyeper dirseğindeki büyük kuvvetlerinin ricat yolunu muhafaza için gayret sarfediyorlar.

Sovyet tebliği

Moskova 15 (a.a.) — Sovyet tebliği:

Korostene istikametinde hareket yapan kuvvetlerimiz, Kiyef çevresi idare merkezlerinden Kaganoviçi ile Zitomir çevresi idare merkezlerinden Bazar'ı ve bir kısmı ehemmiyetli olan 40 tan fazla meskûn yeri almışlardır.

Fastov batısında ve Zitomir cenub doğusunda kıt'alarımız, düşmanın büyük tank ve piyade kuvvetlerile yaptığı karşı taarruzları püskürtmüşlerdir.

Retchitsy cenub ve cenub doğusunda düşman mukavemetini kıran Sovyet kuvvetleri, birçok düşman istinad noktalarını almak suretile Gomel ve Kalinoçici arasındaki kara ve demiryol muvasalalarını kesmişlerdir. Bu savaşlarda düşman insan ve malzeme bakımından ağır kayıblara uğramıştır.

Alman tebliği

Führerin umumî karargâhı 15 (T.P.)— Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Dinyeper ceuhesinde Çerkasinin her iki yakasında nehri geçmeğe muvaffak olan Sovyetler tekrar geriye atılmıştır.

Kiyef ve Zitomir kesimlerinde kaybedilen birkaç meskûn yer geri lınmıştır. Bu esnada bir Sovyet savaş grupu imha edilmiştir. Zitomir civarında savaşan kıt'alarımız şehrin batı ve şimal batı istikametindeki mevzilere çekilmişlerdir.

Smolensk'in batısında Sovyetler bir çok piyade tümenleri ve kuvvetli tank birliklerile yarma teşebbüslerini tekrarlamışlardır. Müteaddid dalgalar halinde hücum eden düşman kuvvetleri çetin savaşlarla tardedilmişler vi bazı mahallerde açmağa muvaffak oldukları gedikler çevrilerek kapatılmıştır. Yalnız bu kesimde 56 düşman tankı yok edilmiştir.

Ruslar Dnieper dirseğinde büyük taarruza geçtiler

Berlin 15 (E.P.) — Zaporoje ile Krivoirog'un şimal ve şimal batısı arasındaki sahada Sovyetler pazar günü geniş bir cephe üzerinde taarruza geçmişlerdir. Düşman 30 kadar piyade tümeni ve yeni ikmal edilmiş bir çok tank birliklerile Alman hatlarına hücum etmiştir.

Sofyanın bombardımanı bir saat üç çeyrek sürdü

— Baştarafı 1 inci sahifede —

kontinentpress ajansı mütemmim malûmat olarak bildiriyor: Pazar günü öğle vakti hava tehlike işareti verildikten az zaman sonra dalgalar halinde gelen düşman uçakları Sofya semasında gözükmüştür. Sofya hava dafii topları faaliyete geçerek derhal 4 düşman uçağı düşürmeğe muvaffak olmuştur. Düşman Sofya demiryolu istasyonu civarına ulaşamamış ve şehre atılan 200 bombadan hiçbiri istasyon civarına veya demiryolu tesisatına isabet etmemiştir. Ölenlerin sayısı 40 ve yaralıların sayısı 100 den fazladır.

Şehri Alman uçakları müdafaa etti

Cezayir 15 (a.a.) — Reuter: Sofya üzerine ilk hava akını Mitchell uçaklarından mürekkeb büyük teşkiller tarafından yapılmıştır. Bombardımanın büyük bir isabetle yapıldığı, tamir atölyelerile garaj hatlarına ve büyük hat depolarına tam isabetler kaydedildiği bildirilmektedir. Alevler ve infilâklar dumanla kaplanmış olan Sofyanın bütün hedefler bölgesinde görülmekte idi.

Taarruz eden uçaklar İtalyadan hareket etmişler vşe önlerine çıkan 24 Alman avcısından 9 unu düşürmüşlerdir.

Fransız Komitesi

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Trablusta pazar sabahına kadar 12 kişi ölmüş, ve 140 kişi yaralanmıştır. Bu rakam yalnız teşhis edilen ölü ve yaralıları göstermektedi.

Talebe üzerine de ateş edildi

Londra 15 (a.a.) — Reuter: Beyrutta Lübnanlı talebelerden mürekkeb mühim bir grup, ikametgâhında bulunmıyan İngiltere elçisi Sir Edward Spears'ı görmek ümidile İngiliz elçilik binası önünde beklemekte iken Fransız askerleri bunların üzerine ateş açmışlar ve bir kaç kişinin ölmesine ve yaralanmasına sebeb olmuşlardır.

Macar Başvekili Kallay'ın nutku

— Baştarafı 1 inci sahifede —

katmak ve milleti her bakımdan hazırlamaktır.

Elimizde bulunan bütün vasıtaları kullanarak askerî hazırlıklarımızı son haddine çıkarmalı ve bu uğurda hiçbir fedakârlıktan sakınmamalıyız. Zira, biz hiç tecavüz niyeti beslemiyoruz. Fakat, herkes şunu iyice bilmelidir ki hududlarımızı müdafaa edeceğiz ve hiç bir siyasî fedakârlıkta bulunmak niyetinde değiliz.»

Bulgarlar da Yugoslav çetelerile çarpışıyor

Washington 15 (a.a.) — Washington'a gelen raporlarda bildirildiğine göre, Bulgar hükûmeti şimdiye kadar tereddüd ettikten sonra ilk defa olarak Yugoslav vatan severlerile savaşmak üzere kıt'alar göndermişlerdir. Saraybosnanın şimalinde Lyoubich yakininde cereyan eden savaşta Yugoslav vatanperverleri Bulgarların 60 erini öldürmüşler ve bir kolunu imha ederek harb malzemelerile bütün yiyeceklerini ellerinden almışlardır. Bulgar hükûmeti şimdiye kadar kıt'alarını savaşa sokmaktan sakınarak kendilerini sakin bölgelerde bulundurmaktaydı.

Mareşal Petain ağır hasta

Zürich 15 (a.a.) — La Suisse gazetesinin Vichy muhabiri yazıyor:

İnanılabilir bazı haberlere göre Mareşal Pétain ağır hastadır. Mareşala günde birkaç kere enjeksiyon yapılmaktadır. Geçen cumartesi akşamı Mareşalın neden nutuk söylemediği ve dün sabahki merasime niçin iştirak etmediği bu suretle izah edilmektedir.

Refah davası

Ankara 15 (Telefonla) — Refah faciası muhakemesine bugün saat 15 te devam edilecekti. Tümamiral Mehmed Ali Ülgen rahatsız olduğundan mahkemeye gelmemişti. Buna dair rapor okunduktan sonra, duruşma ayın 23 ne bırakıldı.

İstanbul Belediyesi
ŞEHİR TİYATROSU
BU AKŞAM
Saat 20.30 da
DRAM KISMI
KADINLAR MEKTEBİ
Cumartesi ve Çarşamba saat 14 te
ÇOCUK PİYESİ
Pazar günleri saat 15.30 da matine

Aranıyor
Bir müessesede hademe ve gece bekçiliğinde çalıştırılmak üzere üç müstahdem alınacaktır. Taliblerin tecrübe görmüş ve askerliğini bitirmiş olması lâzımdır. Cumhuriyet matbaasında dahilî idare müdürüne saat 14-18 arasında müracaat.

Parti Grupu bugün toplanıyor

Ankara 15 (Telefonla) — Cumhuriyet Halk partisi Meclis grupu yarın saat 15 de toplanacaktır. Hariciye Vekili Numan Menemencioğlunun bu toplantıda Kahire görüşmeleri hakkında izahat vereceği anlaşılmaktadır.

Millî Müdafaa Vekili gitti

Millî Müdafaa Vekili General Ali Rıza Artunkal dün Ankaraya hareket etmiştir.

İstanbul fakirlerini beslemek üzere...

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, Parti ve vilâyet erkânı da iştirak etmekte idi.

Parti reisimiz doktor Behçet Uz Kızılay İstanbul aş ocakları idare komitesinin kış mevsimi faaliyeti ana çizgilerile düşüncelerden bahsederek aş ocaklarının ilk kuruluşunda 15 bin yoksula aş vermek üzere kurulmuş iken sonraları yardım hacminin genişletilerek 20 bin kişiyi geçtiğini söyledikten sonra bu kış yemekten maada fakirlere başka yardımlar da yapılmasının mukarrer olduğunu, meselâ sabun ve çamaşır dağıtılmak istendiğini söylemiştir. Bunun için lâzım olan bir milyon lira kadar bir paraya lüzum olduğunu, bu paranın birincikânuna kadar temin edileceğini umduğunu ilâve eden Dr. Behçet Uz şimdiye kadar kendiliklerinden 195,400 lira teberrü eden müessese ve vatandaşlara şükranlarını bildirmiş, bütün İstanbulluları bu yardıma iştirake davet etmiştir.

Şimdiye kadar bu hayırlı maksad için Sazmaş mensucat santral Şark deri, Aker, Mithat Nemli, Abdi Fuad, Anadolu sigorta, Karamürsel mensucat, Dilber kardeşler, Silâhdarağa mensucat, Habib Edib Törehan, Reassurans imar bankası müessese, şirket ve fabrikaları 10,800 er lira ve Türkiye İş Bankası 30,000, Emlâk ve Eytam Bankası da 25,000 lira teberrü etmişlerdir. Kendilerini biz de hararetle tebrik eder ve servet sahiblerimize misal olmalarını dileriz.

Üniversite aş ocağı

Kızılay Üniversite aş oiağı dünden itibaren faaliyete geçmiştir. Ocakta hergün bin talebeye öğle yemeği verilmektedir. Üniversite Talebe Birliği, aş ocağı için yeni bir bina ve teşkilât yapmıştır.

YENİ ESERLER

Hayvanlar, İnsanlar ve Tanrılar

Ferdinand Ossendowski'nin bu büyük romanı, dilimize Nasuhi Baydar tarafından tercüme edilmiştir.

Akba Kitabevinin tercümeler serisinin yedinci kitabı olan bu kitab 270 sahifeden ibaret olup 150 kuruş fiatla satışa çıkarılmış bulunuyor. Bu kitabda hayatını uzun bir zaman Siberyada firari olarak geçiren aslen Polonyalı olan bir mühendisin baştanbaşa sergüzeşt dolu hayatıdır. Bu kitab bir seyahatname midir? Bir roman mıdır? Bir devrin tarihi midir? Bütün bunların cevabını Hayvanlar, İnsanlar ve Tanrıları okuyarak bulacaksınız. Bu çok güzel kitabı okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Sağnak altında

Mahmud Yesarinin bu çok güzel romanı Akba Türk muharrirleri serisinin beşincisidir. Sağnak altında insan denen mahlûkun hayatına giren acaba? kelimesinin ne mühim roller oynadığını size gösterecektir.

Kitab baştanbaşa acabanın cevabını vermeğe çalışıyor. Romanın kahramanları Belkıs ve Nihadın hayatlarındaki acaba? Belkis şüpheleniyor, Nihadı kıskandırarak kendine bağlamak istiyor. Ortada hiç bir şey yokken müşterek hayat tahammül edilmez bir hal alıyor.

Ve nihayet tabiat kanunlarının üstüne çıkamıyacağını görerek bütün sevgisine rağmen onlara boyun eğiyor.

Kitab çok güzel ve muvaffak olmuş bir eserdir. Bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz. Kitabı neşreden Akba Kitabevi, fiatı 150 kuruştur.

Büyük muharrirlerden tercümeler: 2
TURGENIEF
KLARA MİLİÇ
Fiyatı 75 Kuruş
Kitapçılardan arayınız
Güven Yayınevi - Cağaloğlu yokuşu 18

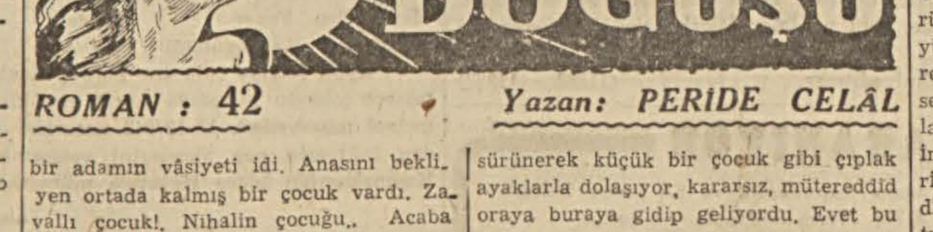

ROMAN: 42 — Yazan: PERİDE CELÂL

— Hayır, hayır dedi. Yalnız sizin için üzülüyorum. Öyle bedbaht bir haliniz var ki..

Bu göz yaşlarına, kadının yüzünde bezgin, kederli mânaya rağmen hâlâ ona karşı uzaklık, garıb bir çekinti hissediyordu. Bu gözyaşlarında, kederde insanı ürküten bir şiddet vardı.

Onu teskin etmek istiyerek:

— Madam Vera dedi, artık ağlamayın. Bundan sonra bu evde sizin kederinizle alay edilmiyeceğine emin olmalısınız.. Fakat kendinizi böyle harab etmeniz de doğru değil.

Kadın ilerlemek, yaklaşmak ister gibi bir hareket yapmıştı. Fakat cesaret edemiyormuş gibi durdu ve yavaşça:

— Sizin zaten herkesten başka bir insan olduğunuzu anlamıştım, dedi. Size hizmet edeceğim için memnunum, çok memnunum..

Sesi titriyordu. Yüzünü saklamak istiyormuş gibi birdenbire başını döndürdü, sonra koşar gibi odadan çıkıp gitti.

Zehra yalnız kalınca geniş bir soluk aldı ve birdenbire tekrar mektubu hatırladı. Onu yavaşça cebinden çıkararak ne yapacağını düşündü. Vera'ya vermek, onunla sahibine göndermek? Bu şimdi gayri mümkün görünüyordu. Kadın Nihalden nefret ettiğini gizlemiyordu. Nihale bu mektubu getirmeyi, yahud göndermeyi kabul edecek miydi? Vaziyeti Münireye açmak? Onun kızıl saçları, haris ve merakla büyümüş gözleri, gözünün önüne geldi, ürperdi. Hayır, bu da değil.. Fakat bu ölmüş bir adamın vâsiyeti idi. Anasını bekliyen ortada kalmış bir çocuk vardı. Zavallı çocuk!. Nihalin çocuğu.. Acaba güzel miydi? Sarışın, küçük bir şey olmalıydı. Belki durmadan ağlıyordu. Belki yaramaz ve terbiyesizdi. Ne anasını, ne babasını istiyordu. «İnsanları hiç tanımıyorum!» diye düşündü. Bundan hüzne, ıztıraba benzer bir şey duyuyordu. «Ben böyleyim diye, mırıldandı, ben böyle kalacağım.» Fakat bu mektub! Evet, mektub!. Bütün düşüncelerine, hareketlerine, her şeye hâkim bu mektubdu, onun ehemmiyeti idi. Birden çocuk gibi bir arzuya düşerek masallardaki o sihirli değneye sahib olmayı istedi. Onunla istediklerini öğrenebilirdi. Bununla beraber belki bazan bu sihirli değneğe de lüzum yoktu. Çünkü bazan insanlar göründüklerinden daha boş, mânasızdılar. Bazan da içindekileri kendiliklerinden söylüyorlardı.

Yatağından kalktığı zaman saat 12 idi. Evvelâ elindeki mektubu nereye saklıyacağını düşünmeye başladı. Odanın içinde geceliğinin etekleri yerlere sürünerek küçük bir çocuk gibi çıplak ayaklarla dolaşıyor, kararsız, mütereddid oraya buraya gidip geliyordu. Evet bu mektubu sahibine gönderecekti. Hem de kabil olduğu kadar çabuk yollıyacaktı. Fakat şimdi bir yerlere saklaması ve bir çare araması lâzımdı. Nihayet onu elbise dolabında, kocasının ve başkalarının bulamıyacağı bir köşeye sakladı. Bu hafta zarfında mektubu herhangi bir vasıta ile, Nihalin adresini gizlice öğrenerek gönderecekti. Nihalin mektub eline geçtikten sonra nasıl hareket edeceğini merakla kendi kendine sordu. Verilen adrese gidip çocuğu alacak mıydı? Fakat birdenbire ortaya çıkan bu babası meçhul çocuk için soranlara ne cevab verecek, vaziyeti nasıl izah edecekti? Ya çocuğu almaz ve mektub eline geçmemiş gibi hareket ederse?. Fakat bu imkânsızdı Ölen adamın mektubda savurduğu tehdidlerden korkacağı muhakkaktı.

Açık gökyüzü, güneş biraz endişeleri yatıştırır gibi oldu. Ayaklarının ucunda ucar gibi pencereye koştu. İki büyük kanadı ardına kadar çekip açtı ve aşağıya sarktı. Hava açıktı. Asfalt cadde güneşin altında tertemiz parlıyordu. Kaldırımlarda satıcılar ve çocuklar vardı. Başını yükseklere doğru kaldırdı. Orada, çok ötede ağacların uclarını görüyordu. Gök masmavi berrak iyi bir yüz gibi ferah verici idi. Birdenbire hasretle içi yanarak «Ah tepeleri görebilseydim, diye, mırıldandı, tepeleri, dağları, ağacları ve toprağı..» Fakat buna imkân yoktu. Yüksek apartımanlar, sivri, yayvan, geniş damlarile semayı dilim dilim parçalıyor, toprağı ayaklarının altında eziyor, saklıyorlardı. Fakat herşeye rağmen o soğuk, çamurlu, karlı günlerden sonra baharın yaklaştığı hissediliyordu.

Pencereden biraz daha sarktı. Biraz ileride park vardı. Oraya gidilebilir, küçük mikyasta da olsa ağaclara, yeşilliğe, toprağa kavuşabilirdi. Fakat bundan evvel bu arzusunu kocasına açmış ve o gülerek oraya ancak dadıların, satıcıların, işçi kızların gittiklerini söylemişti. Halbuki Zehra oraya nekadar gitmek istiyordu. O tahta sıradan birine oturmak, çocukları seyretmek ve yalnız orada kalmak ne zevkli olacaktı.

Arkasında kapının açıldığını duyarak pencereden çekildi. Gelen Madam Vera idi. Kadın sakindi, eski halini bulmuşa benziyordu. Fakat Zehra bakışlarının ve dudaklarının kenarındaki bıçakla kesilmiş gibi derin, keskin iki çizginin adeta yumuşamış olduğunu gördü.

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program	19,00 Haberler
7,32 Jimnastik	19,20 Keman, piyan
7,40 Haberler	19,45 Konuşma
7,55 Müzik (Pl.)	20,00 Fasıl heyeti
★	20,15 Rad. gazetesi
12,30 Program	20,45 Müzik (Pl.)
12,33 Saz eserleri	21,00 Temsil
12,45 Haberler	21,30 Posta kutusu
13,00 Müzik (Pl.)	21,45 K. Türk mü.
★	22,30 Geçmiş gün
18,00 Program	22,35 Haberler
18,03 Salon orkes.	22,50 Kapanış

BULMACA

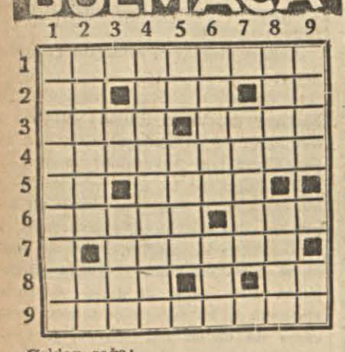

Soldan sağa:

1 — Hamule konulmasına vasıta olmak. 2 — Kahraman skerlerimizden bir teki, icra, sıfat eki. 3 — Ege denizinde bir ada, herkesin nefretini çekenlerden. 4 — İsmini kendine mahsus şekilde yazmak. 5 — Bir soru edatı, kokulu bir ot. 6 — Tamam değil, bir cins toprak. 7 — Bir çok aza (cemi). 8 — Avrupada bir yarımada, ecnebi bayanının beşte ikisi. 9 — Uzunluadıya tetkik ve mütaleadan geçirmek.

Yukarıdan aşağıya:

1 — And içme. 2 — Çiftleşme yolile çoğalmak, kurutulmuş yeşilliklerden. 3— Bir tesirin bıraktığı yer, hayvan kalabalığı. 4 — Dil bilgisi (eski terim). 5 — Yama, bir cins mobilya malzeme ve boyası. 6 — Yağma, Asyada bir göl. 7 — İşçi. 8 — Çevrilirse birbirine çok yakın insanların teşkil ettikleri kalabalık meydana çıkar, elde dokuma. 8 — Toprak boru, bir renk.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	E	N	D	Ü	S	T	R	İ	■
2	H	A	İ	N	■	İ	A	D	E
3	L	İ	M	A	N	■	H	A	M
4	İ	L	E	L	■	S	İ	M	A
5	Y	■	T	■	K	E	B	E	K
6	E	K	O	S	E	■	E	■	İ
7	T	A	K	A	Z	A	■	E	N
8	L	■	A	N	■	Y	A	G	■
9	İ	P	■	İ	M	A	R	E	T

BORSA

İstanbul Borsasının 15/11/1943 fiatları

		Kapanış
Londra	— 1 Sterlin	5.22
New-York	— 100 Dolar	132.—
Cenevre	— 100 İsviçre Fr.	30.3255
Madrid	— 100 Pezeta	12.89
Stockholm	— 100 İsveç Kr.	31,1325
ESHAM VE TAHVİLÂT		
İkramiyeli % 5 938		1955
İkramiyeli % 5 933 Ergani		21.—
% 7 934 Sıvas-Erzurum 2.7		20.32
% 7 941 Demiryolu I (kuponsuz)		19.01
% 7 941 Demiryolu III		19.48
% 7 birincitertib Milli Müdafaa		19,17
% 5 ikramiyeli Milli Müdafaa		19.12

Doktor
Muin Memduh Tayanç
Cerrahpaşa hastanesi iç hastalıkları mütehassısı
Saat 3,5 - 7 e kadar
Beyoğlu, Avrupa pasajı karşısında No 19. Küçük Parma H. Daire: 1

Satılık Eczane
Üsküdarın en iyi bir mahallinde acele satılıktır. İstiyenlerin saat 17 den 20 ye kadar matbaamızda mürettib Hüsnü Turcana müracaatleri.

BİÇKİ DERSLERİ
Yazan: ŞÜKRÜ CANAL
KADIN TERZİLİĞİ 5 Lira
ERKEK TERZİLİĞİ 5 »
YAPMA ÇİÇEKLER 1,5 »
Hocasız biçki, dikiş öğrenmek istiyenler için yazılan ve bir çok metodları havi olan bu eserler heveslilere tavsiye olunur.
Taşra siparişleri bedelleri geldiğinde derhal taahhüdlü posta ile gönderilir.
Satış yeri: UĞUR KİTABEVİ
İstanbul Cağaloğlu yokuşu No. 44

UYUZ ve DERİ KAŞINTILARINI
DERMOLİV
Çabuk geçirir

SATILIK EV
Çarşıkapıda 100 metre murabbaı arsasile birlikte ahşab bir ev acele satılıktır.
Çarşıkapıda Yeniçeriler caddesi 46 No. lı Akay şapka mağazasına müracaat.

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

TEKADE RADYOLARI

Türkiye Umum Mümessilliği
Ahmed Veli Menger

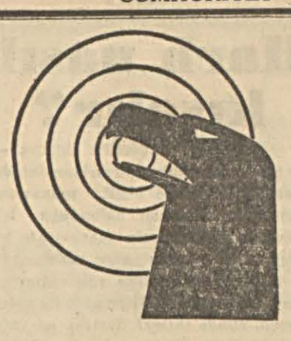

Galata Billûr sokak yanında eski POSTANE HANI altında — Tel: 41442, Posta kutusu: 1101
PERAKENDE SATIŞ YERLERİ:
UZAKŞARK PAZARI — Mahmudpaşa — İstanbul.
OSMAN URALLI RADYOEVİ — Valikonağı caddesi 87/1 — Nişantaşı.
TAKSİTLE SATIŞ YERİ:
OSMAN ŞAKAR ve Şki. — Bankalar caddesi 59 — Galata

Ademi iktidar ve Bel gevşekliğine karşı
HORMOBİN
HER ECZANEDE BULUNUR. P. K. 1255 Reçete ile satılır.

TAHTA EL ARABASI ALINACAK

Devlet Demiryolları Haydarpaşa Satınalma Komisyonundan:

Muhammen bedeli (17500) on yedi bin beş yüz lira olan (1000) bin aded tahta el arabası (30 İkincişrin 1943) salı günü saat (15,30) on beş buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (1312) bin üç yüz on iki lira (50) elli kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14,30) on dört otuza kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (11463)

GAYRİMENKUL SATIŞI

Adalar Malmüdürlüğünden:

Kıymeti Lira K.	No.	Cinsi	Sokağı	Mahallesi	Sahibinin İsmi
960	11	Ahşab ev	Pervane	B. Ada	Tanaş kızı Anna

Marika Miçakinin varlık vergisi borcundan dolayı anası Tanaş kızı Annanın yukarıda yazılı gayrimenkulü arttırmıya çıkarılmıştır. Kat'i ihalesi 18/11/943 perşembe günü saat 14 te yapılacaktır. İsteklilerin Adalar İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (11523)

Devlet Orman İşletmesi Adapazarı Revir Âmirliğinden

23/11/943 tarihinde Adapazarı Revir Âmirliğinde ihalesi yapılacağı ilân edilen Karasu kazasının Kurudere köyünden Çamdağı boyun noktasına kadar Madenderesi vâdisinde takriben 18 kilometre uzunluğunda kamyon yolu tesviyei turabiyesi inşaatından sarfı nazar edilmiştir. 11, 13, 15/11/943 tarihli nüshamızda çıkan bu işe aid ilânlar hükümsüzdür. (11469)

Askerî Fabrikaları Umum Müdürlüğü Ticaret Şubesi Müdürlüğünden:

SATIN ALINACAK MALZEME

3	Ton	Masserglas		
20.—	M.3	Çam kalası	0,05 X 0,25 X 4	metre
9,064	»		0,05 X 0,22 X 4	»
2,880	»		0,05 X 0,20 X 4	»
67,680	»	Çam kadron	0.10 X 0,15 X 4	»

Yukarıdaki malzeme için tekliflerin 22 2 nci teşrin 943 günü akşamına kadar Ticaret şubesine verilmesi.

Şartname ve fazla izahat almak istiyenlerin hergün öğleden sonra Ticaret şubesine müracaatleri ilân olunur. (11675)

Satılık Çam Tomruğu
Devlet Orman İşletmesi Mihalliççik Revir Âmirliğinden:

Deposu	İstif No-sı	Cinsi	Adedi	Miktarı M3	Beher M3 mikâbının M. bedeli D3	M.bedel üzerinde tutarı Lira K.	İlk teminat miktarı Lira Krş.
Makas pampası	1	Çam tomruğu	607	207 501	60 00	12450 06	933 75
Kara kütük	2.6.9	» »	1141	500 000	60 00	30000 00	2250 00
»	1.3.5	» »	1155	500 000	60 00	30000 00	2250 00

1 — Mihalliççik Devlet Orman İşletmesine bağlı ve yukarıda müfredatı yazılı depolarda istifte mevcud çam tomruklarının hizalarında gösterilen muhammen bedellerle üç parti halinde ve her bir parti ayrı ayrı olmak üzere açık arttırma suretile satılığa çıkarılmıştır.

2 — Tomrukarın kabukları soyulmuş olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesablanmıştır.

3 — Tomruklara aid satış şartnamesi İstanbul Kütahya Orman Çevirge Müdürlüklerile Ankarada Orman Umum Müdürlüğünde ve merkezi hâlen Eskişehirde bulunan Mihalliççik Orman Revir Âmirliğinde görülebilir.

4 — İstekliler istif hizalarında gösterildiği üzere ilk teminatlarını hâmilen 22/11/943 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 te Eskişehirde Orman Revir Âmirliğine müracaatleri ilân olunur. (11461)

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğünden:

500 aded kömürcü küreği
10 bara hava çeliği 40 X 40 eb'adında
50 aded yuvarlak başlı el çekici

Yukarıda cins ve miktarları gösterilen eşya pazarlık suretile mubayaa edilecektir. Bunlar hakkında teklif faturası vermek istiyenlerin tekliflerini kapalı zarf içinde olmak üzere 18 teşrinisani 943 perşembe günü öğleye kadar Malzeme Şubesi Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (11581)

ANKARA BELEDİYESİNDEN:

1 — Otobüs idaresi için on beş gün müddetle ve kapalı zarf usulile alınacak 200 - 250 ton motorin eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli azami 67,125 liradır.

3 — Teminatı azamî 4.606 lira 25 kuruştur.

4 — Bunun 26/11/943 cuma günü saat 11 de talibine ihalesi mukarrer bulunduğundan şartnamesini görmek istiyenlerin hergün Encümen kalemine müracaatleri ve isteklilerin de 2490 numaralı kanunun 32 nci maddesi sarahati veçhile tanzim edecekleri teklif mektublarını ihale günü olan 26/11/943 cuma günü saat 10 a kadar Belediye dairesinde müteşekkil Encümene vermeleri. (11378)

Ağaç kesme ve tomruk imali
Devlet Orman İşletmesi Adapazarı Revir Âmirliğinden:

1 — Karasu kazasında amenajesi yapılmış (C) serisinin (111) No.lı maktaında (3147) metre küp kayın, gürgen maden direğinin kesme ve tomruklama işi açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Beher metre küp maden direğinin kesme dallarından ayırma ve tomruklanması 270 kuruştur.

3 — İhale 22/11/943 pazartesi günü saat 11 de Adapazarı Revir Merkezinde müteşekkil Komisyon huzurunda yapılacaktır.

4 — İsteklilerin (637) lira (27) kuruş ilk teminat akçelerile mezkûr gün ve saatte komisyonda bulunmaları.

5 — Şartnameler Ankarada Orman Umum Müdürlüğünde, İstanbul Orman Çevirge Müdürlüğünde ve Kocaeli, Düzce, Bolu, Mudurnu Revir Âmirliklerile Adapazarı Revir Merkezinde görülebileceği ilân olunur. (11392)

GAYRİMENKUL SATIŞI

Adalar Malmüdürlüğünden:

Kıymeti Lira K.	No.	Cinsi	Sokağı	Mahallesi	Sahibinin İsmi
1000	27	Bahçeli ahşab ev	Karakol	B. Ada	Nikoli kızı Mina

Nikoli kızı Minanın varlık vergisi borcundan dolayı yukarıda yazılı gayrimenkulü arttırmaya çıkarılmıştır. Kat'i ihalesi 18/11/943 perşembe günü saat 14 te yapılacaktır. Talib olanların Adalar Kaza İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (11520)

Dr. Zekâi Muammer
TUNÇMAN
Bakteriyoloji Laboratuarı
Kan ve idrar muayenesile gebeliğin erken teşhisi, Wassermann teamülü, kan grupları, tifo, sıtma balgam, idrar, kazurat muayeneleri, kanda üre, şeker vesair biyolojik tahliller, ültra ve fluorescencemikroskopi yapılır.
Divanyolu İhsan Sami Laboratuarı No. 113. Tel: 20931.

ALMAN Radyoları Taksitle Satış

BAHÇEKAPI
Topkapı — Yedikule tramvay durak mahalli karşısında No. 6
RADYO PAZARI
REMZİ

DEVREDİLECEK
Galatada, Merkezde, ilk katta büyücek mağaza, yazıhane ve depoya elvrişli, telefonlu veya telefonsuz bir daire devredilecektir.
Kadıköyde İskele civarında içi kontrplâk kaplı ve boyalı bir dükkân devredilecektir.
Tel: 21378 No.ya müracaat.

TAŞRA MÜŞTERİLERİMİZE
Meşhur Singer Elmaslı ve Pırlantalı saatlerinin, Şövalye ve Nişan yüzüklerinin, Çiçek iğnelerinin Küpelerinin en son lüks resimleri çıkmıştır. Bu resimlerden tedarik etmek istiyenlerin adreslerile 15 kuruşluk posta pulu göndermeleri rica olunur. Satışımız peşindir
SİNGER SAAT MAĞAZASI
İstanbul Eminönü Cad. No. 8

DOKTOR ve ECZACILARA:
Ademi İktidara karşı
PROKOPİN
Tabletleri gelmiştir.
Fiatı 175 kuruştur.
M. Woelm - Almanya

Operatör
RIZA ÜNVER
Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı
Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi No. 22. Mavi yapı
Telefon: 22683

GAYRİMENKUL SATIŞI

Adalar Malmüdürlüğünden:

Kıymeti Lira K.	No.	Cinsi	Sokağı	Mahallesi	Sahibinin ismi
4800	37 Yeni	Apartıman	İsmetinönü	H. Ada	Kosti Papazoğlu
	37/2 »		»	»	»
112	62 Eski	Arsa	»	»	»
	26/1 Yeni		»	»	»
225	64 Eski	Arsanın 3/4	»	»	»
	26/2 Yeni	hissesi			

Kosti Papazoğlunun Eyüb şubesine varlık vergisi borcundan dolayı yukarıda yazılı gayrimenkulleri arttırmıya çıkarılmıştır. İhalei kat'iyeleri 18/11/943 perşembe günü saat 14 te yapılacaktır. İsteklilerin Adalar Kaza İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (11521)

MUHASİB ARANIYOR

Muzaaf usulü tarzında defter tutmağa bihakkın muktedir ve her hangi bir malî müessesede tecrübe görmüş bir muhasibe ihtiyac vardır. İstiyenlerin şeraiti anlamak üzere 4 üncü Vakıf han 4 üncü kat 33 numaraya saat 3 ten sonra müracaatleri. Tel: 23644.

Devlet Orman İşletmesi Dursunbey Revir Âmirliğinden:

300 lira aylık ücretli revirimiz avukatlığı münhaldir. Hukuk Fakültesi mezunlarından talib olanların kayıdlı bulunduğu baro ve sicil numarasile evrakı müsbite ve kısa hal tercümelerile tahriren müracaatleri ilân olunur.

Eczacı kalfası aranıyor
Pratiği kuvvetli eczacı kalfasına ihtiyac vardır. Selimiye Eczanesine müracaat. Telefon: 69063

YAPI ve İMAR İŞLERİ İLÂNI

Nafıa Vekâleti Yapı ve İmar İşleri Reisliğinden:

1 — Türkiye Büyük Millet Meclisi binasının Atatürk bulvarı irtibat yolu ikmal inşaatı ile iki karakol binası ve teferruatını teşkil eden dördüncü kısım inşaatı çimento, kalıplık kereste ve çivisi idare tarafından bilâ bedel verilmek suretile eksiltmeye konulmuştur.

Keşif bedeli: 235010.00 liradır.

2 — Eksiltme 23/11/943 salı günü saat 15 te Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Heyeti odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak (11.76) on bir lira yetmiş altı kuruş bedel mukabilinde Nafıa Vekâleti Yapı ve İmar İşleri Reisliğinden alınabilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin usulü daresinde (13000.50) on üç bin lira elli kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve Nafıa Vekâleti Yapı ve İmar İşleri Reisliğinden bu işi yapabilecek ehliyette olduğuna dair alınmış ehliyet vesikası ibraz etmeleri lâzımdır.

Bu vesikayı almak için isteklilerin eksiltme tarihinden en az tatil günleri hariç (üç gün evvel) bir istida ile Nafıa Vekâleti Yapı ve İmar İşleri Reisliğine müracaat etmeleri şarttır.

5 — İstekliler teklif mektublarını eksiltme günü olan 23/11/943 salı günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Yapı ve İmar İşleri Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (11232 - 11232)

DEPO ARANIYOR
Şehir dahil veya haricinde elli metre murabbalık ve 3.5 metre irtifada bir depo aranmaktadır. 41757 No.ya telefonla müracaat.

Eskişehir Belediye Reisliğinden:

1 — 11/11/943 tarihinde kapalı zarfla ihalesi mukarrer bulunan elektrik santralındaki makinelerin tamiratı işine yapılan tekliflerin ahkâmı kanuniyeye muvafık olmadığı görüldüğünden ihale hükümsüz bırakılmış ve şartnamede bazı tadilât icrası suretile yeniden eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedel 76500 lira ve muvakkat teminatı 5075 liradır.

3 — Eksiltme 2/12/943 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 15 te Belediye dairesinde Encümen huzurunda yapılacaktır.

4 — Şartnameler 383 kuruş bedel mukabilinde Elektrik ve Sular İdaresi Müdürlüğünden verilir.

5 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dairesinde hazırlıyacakları teklif mektublarını ihaleden bir saat evvel Belediye Riyasetine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

6 — Postada vukubulacak gecikmeler kabul edilmez. (11676)

Memur aranıyor

ZONGULDAK BELEDİYE REİSLİĞİNDEN:

Bareme tâbi 210 lira ücretli Belediye Elektrik ve Su İşletmesi Müdürü ile 75 lira aylık ücretli bir memur ile 170 lira aylık ücretli su fen memuru alınacaktır. İsteklilerin evrakı müsbitelerile 2 nci teşrin 943 ayının sonuna kadar Belediye Reisliğine müracaatleri. (11662)

Saatçiler ve saat alâtçılarının DİKKAT NAZARINA:

ZEMBEREK Halis İsviçre malı birinci nevi tırnaklı ceb ve kol saat zemberekleri mizi gelmiş, siz de istifade edebilmek için siparişlerinizi vaktile vermenizi rica ederiz.
Depomuzda her türlü saat feterruatı bulunmaktadır.
Fiatlarımız her yerden ucuzdur, fiat listemizi isteyiniz.
Saat bileziklerimizin, saat ve anahtar zincirlerimizin çeşidi zengindir.
Birer aded nümune olarak adresinize gönderebiliriz. Siparişler posta ile ve tediyeli gönderilir.
Müracaat: 4 üncü Vakıf han birinci kat, No. 20, İSTANBUL

Devlet Orman İşletmesi Sinob Revir Âmirliğinden:

1 — Sinob Devlet Orman İşletmesi Kuzçayı Çayır depolarında mevcud 1275 aded muadili 684 M3 264 D3 köknar tomruğunun beher metre küpü 26 lira 08 kuruş muhammen bedel üzerinden açık arttırma ile satılığa çıkarılmıştır.

2 — Tomrukların ayrıca baş kesme payları mevcud olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesablanmıştır.

3 — Tomruklara aid satış şartnamesi Sinob Revir Âmirliğinde görülebilir.

4 — Tomrukların muhammen bedeli üzerinden % 7,5 muvakkat teminatı 1338 lira 42 kuruştur.

5 — İstekliler muvakkat teminatlarını hâmilen 26/11/943 cuma günü saat 14 te Sinob Revir Âmirliğine müracaatleri ilân olunur. (11645)

Çanakkale Vilâyeti Daimî Encümeninden:

1 — 15312 lira 85 kuruş keşif bedelli Ayvacık - Küçükkuyu yolunun 0 + 950 — 6 + 900 kilometreleri arasında 2365 metrelik adi kaldırım inşası 3/12/943 tarihinde ihalesi yapılmak üzere tekrar kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Bu işin muvakkat teminatı 1148 lira 46 kuruştur.

3 — Taliblerin ihale gününden tatil günleri hariç lâakal üç gün evvel Çanakkale Vilâyet Makamına müracaatle ehliyet vesikası almaları ve 943 yılı Ticaret Odasına mukayyed olduklarına dair vesikalarını Komisyona ibraz etmeleri lâzımdır.

4 — İhale 3/12/943 tarihine musadif cuma günü saat 16 da Vilâyet Daimî Encümeninde icra kılınacaktır.

5 — Teklif mektubları ihale tarihi olan 3/12/943 cuma günü saat 15 te Vilâyet Daimî Encümenine verilmiş olması şarttır. Postada vukubulacak geçikmelerin nazarı itibara alınmıyacağı ilân olunur. (11679)

İstanbul Defterdarlığı ilânları

Mükellefin adı	Mevkii, mahallesi ve sokağı	Kapı No.	Cinsi ve hissesi	Tamamının mukayyed kıymeti	Depozito akçesi
Avukat Mehmed Talat	Kadıköy Zühtüpaşa Mah. Kalamış sokağında	Eski 3 Mü. Yeni 56 - 64	918.50 M2 mıktarında müfrez arsanın (Tamamı)	2296.25	175

Mehmed Talatın Galata Maliye şubesine olan varlık vergisi borcundan dolayı karısı Faikaya aid yukarıda mevkii, cinsi ve evsafı yazılı gayrimenkulü, Tahsili Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.

İlk müzayedesi 30/11/943 salı günü saat 14 te ve kat'i ihalesi de 10/12/943 cuma günü saat 14 te yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Kadıköy Kazası İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (11473)

Mükellefin adı	Gayrimenkulün Mevkii, mahallesi ve sokağı	Kapı No.	Cinsi ve hissesi	Tamamının mukayyed kıymeti	Pey akçesi
Refael Levi	Balat Hacıisa mah. Tavukçuoğluçık - mazı sokağında	5	Hanenin Tamamı	720	54

Galata Maliye şubesine varlık vergisinden borclu Refael Levinin yukarıda mevkii, cinsi ve evsafı yazılı gayrimenkulü, Tahsili Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.

İlk müzayedesi 26/11/943 cuma günü saat 14.30 da ve kat'i ihalesi de 6/12/943 pazartesi günü saat 14.30 da yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Fatih kazası İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (11474)

1 — Yenicami Malye Şubesine borclu Naim Dö Toledo'nun Haçoplo han 35 numaralı mağazasında haczedilen 57 kalem hırdavat ve yazhane eşyası ve Taksim Şehidmuhtar caddesi Kristal apartımanının 8 numaralı eşyasile aynı hanın 37 numaralı ardiyesinde haczedilen 41 kalem hırdavat ikametgâhında haczedilen 30 kalem kıymetli ev eşyası,

2 — Yenicami Maliye Şubesine borclu Moiz Mizrahinin İkinci Vakıf han 19 numaralı ticarethanesinde haczedilen 24 kalem eşya ile Tünel, Mektep sokak 3 numaralı ikametgâhında haczedilen 59 kalem kıymetli ev eşyası,

3 — Yenicami Maliye Şubesine borçlu Simon Şalom'un Hamdibey geçidi 6 numaralı ticarethanesinde haczedilen 11 kalem kıymetli kumaslar,

4 — Beyazıd Maliye Şubesine borclu Arşak Aruhanın Kumkapı Telli odalar 43 numaralı ikametgâhında haczedilen ev eşyası,

5 — Beyazıd Maliye Şubesine borclu Leon Dilek'in Pangaltı Zafer sokak 5 numaralı ikametgâhında haczedilen ev eşyası,

6 — Eminönü Maliye Şubesine borclu Kostantin Dragoni'nin Tahtakale Hasırcılar Yeni han 1, 2, 3 numaralı ticarethanesinde haczedilen eşya ile Beyoğlu Meşrutiyet caddesi Merkez apartımanı 1 numaralı ikametgâhında haczedilen ev eşyaları,

18/11/943 perşembe günü saat 10.30 da mahallerinde tahsili emval kanunu mucibince âleni müzayede ile satılacakları ilân olunur. (11649)

Şubemize varlık vergisinden borclu sütçü Apustol Motofun Kadıköy Moda caddesi 112 numaralı dükkânında hacze alınan Kelvinatör marka üç gözlü dondurma için bir buz dolabı ile Frijider marka 9 ayaklı bir buz dolabı ve sütçü dükkânına aid sair eşya 17/11/943 çarşamba günü saat 11 de mahallinde açık arttırma ile satılacaktır.

Taliblerin mahalli mezkûrda hazır bulunmaları. (11644)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
İlya Eskinazi	Fener Hızırçavuş	Çorbacı-çeşme	45 45/1	Kârgir ev maa dükkân	1440	108	Tamamı

Eyüb Maliye şubesine borclu İlya Eskinazinin karısı Lunanın mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkin 3/12/943 cuma günü saat 14,30 da birinci müzayedesi, 13/12/943 pazartesi saat 14.30 da kat'i ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Fatih Kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (11695)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Hayim Ben Eskinazi	Fener Kasımgünani	Bostan	18	Ev	864	65	Tamamı

Eyüb Maliye şubesine borclu Hayim Ben Eskinazinin karısı Saranın mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkinin 3/12/943 cuma günü saat 14.30 da birinci müzayedesi, 13/12/943 pazartesi saat 14,30 da kat'i ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Fatih Kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (11696)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Tamamının kıymeti	Teminatı	Hissesinin Hissesi
Eleftergos ve şeriki Vasil	Fatih Merkezfendi	Merkez-efendi	5 5/1	Bostan kulübe	3000 225	30 3	12/90 12/90

Yenicami Maliye şubesine borclu Eleftergos ve şeriki Vasilden Vasilin hissedarı bulunduğu yukarıda yazılı emlâkin 3/12/943 cuma günü saat 14.30 da birinci müzayedesi, 13/12/943 pazartesi günü saat 14,30 da kat'i ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Fatih Kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (11697)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Tamamının kıymeti	Teminatı	Hissesi
Kiryako Delioğlu	Balat Mollaaşkı	Sinançeşme	8	Hane	1260	48	1/2
»		Lonca	14, 14/1	Hane Dükkân	900 360	72) 27)	Tamamı
»		Sinançeşme	12	Hane	1620	122	Tamamı

Fatih Maliye şubesine borclu Kiryako Delloğlunun yukarıda yazılı emlâkinin 3/12/943 cuma günü saat 14.30 da birinci müzayedesi, 13/12/943 pazartesi günü saat 14,30 da kat'i ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Fatih Kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (11698)